

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
OBCHODNÁ FAKULTA**

Evidenčné číslo: 102004/I/2015/0474378171

**ROZVOJ CESTOVNÉHO RUCHU V NITRIANSKOM
SAMOSPRÁVNOM KRAJI**

Diplomová práca

2015

Bc. Mária Podobníková

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
OBCHODNÁ FAKULTA**

**ROZVOJ CESTOVNÉHO RUCHU V NITRIANSKOM
SAMOSPRÁVNOM KRAJI**

Diplomová práca

Študijný program: Manažment cestovného ruchu

Študijný odbor: 6314 Cestovný ruch

Školiace pracovisko: Katedra služieb a cestovného ruchu

Vedúci záverečnej práce: doc. RNDr. Pavol Plesník, PhD.

Bratislava 2015

Bc. Mária Podobníková

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že záverečnú prácu som vypracovala samostatne a že som uviedla všetku použitú literatúru.

Dátum:

.....

Bc. Mária Podobníková

Pod'akovanie

Na tomto mieste by som sa chcela pod'akovať svojmu vedúcemu doc. RNDr. Pavlovi Plesníkovi, PhD. za odborné vedenie, cenné rady a ochotu, ktorú mi poskytol pri spracovaní diplomovej práce.

ABSTRAKT

PODOBNÍKOVÁ, Mária: *Rozvoj cestovného ruchu v Nitrianskom samosprávnom kraji*. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Obchodná fakulta; Katedra služieb a cestovného ruchu. – Vedúci záverečnej práce: doc. RNDr. Pavol Plesník, PhD. – Bratislava: OF EU, 2015, 52 s.

Cieľom záverečnej práce je určenie produktových línií v Nitrianskom kraji pre konkrétne segmenty návštevníkov na základe zhodnotenia potenciálu kraja a analýzy turistických atraktivít v kraji a návrh marketingových aktivít pre tieto produktové línie ako súčasť rozvoja cestovného ruchu v Nitrianskom kraji. Práca je rozdelená do štyroch kapitol. Obsahuje 3 schémy, 6 tabuliek, 1 graf a 7 mapiek. Prvá kapitola je venovaná súčasnému stavu doma a v zahraničí. V jednotlivých podkapitolách sa zaoberáme rozvojom cestovného ruchu a regionálnym rozvojom. V druhej kapitole charakterizujeme hlavný cieľ a čiastkové ciele záverečnej práce. V tretej kapitole charakterizujeme Nitriansky kraj a atraktivity cestovného ruchu v jednotlivých okresoch Nitrianskeho kraja. Záverečná kapitola sa zaoberá návrhom produktových línií a spôsobmi ich propagácie.

Kľúčové slová:

cestovný ruch, regionálny rozvoj, Nitriansky kraj, produktové línie

ABSTRACT

PODOBNÍKOVÁ, Mária: *The Development of Tourism in Nitra County*. – University of Economics. Faculty of Commerce; Department of Services and Tourism. – Tutor: doc. RNDr. Pavol Plesník, PhD.– Bratislava: OF EU, 2015, 52 p.

The aim of diploma thesis is to determine product lines in the Nitra county for specific segments of vistors based on evaluation of potential of county and analysis of turistic attractions in county and suggestion of marketing activities for these product lines as part of the development of tourism in the Nitra county. The thesis is divided into four chapters. It contains 3 schemes, 6 charts, 1 graph and 7 maps. The first chapter is dedicated to the current situation in Slovakia and abroad. Individual subheads explain the development of tourism and the regional development. In second chapter, we characterize main goal and partial goals. Third chapter introduces the Nitra county and touristic attractions in districts of the Nitra county. The last chapter deals with the suggestion of product lines and methods of their promotion.

Key words :

Tourism, Regional Development, Nitra County, Product Lines

O B S A H

Úvod	9
1. Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí	10
1.1 Rozvoj cestovného ruchu	10
1.1.1 Druhy a formy cestovného ruchu	10
1.1.2 Trh cestovného ruchu a jeho produkt	11
1.1.3 Predpoklady rozvoja cestovného ruchu	13
1.1.4 Organizačná štruktúra cestovného ruchu v Slovenskej republike	14
1.2 Regionálny rozvoj	16
1.2.1 Regionálna politika	17
1.2.2 Orgány a zdroje financovania regionálneho rozvoja	18
1.2.3 Nástroj hodnotenia potenciálu regiónov	19
1.3 Regionálny cestovný ruch	20
1.3.1 Strediská cestovného ruchu	20
1.3.2 Fázy životného cyklu strediska cestovného ruchu	22
2 Cieľ práce	23
3 Metodika práce a metódy skúmania	24
3.1 Charakteristika objektu skúmania	24
3.1.1 Charakteristika Nitrianskeho kraja	24
3.1.2 Okresy Nitrianskeho kraja	31
3.2 Spôsob získavania údajov a ich zdroje	35
3.3 Použité metódy hodnotenia a interpretácia výsledkov	35

4 Výsledky práce a diskusia	36
4.1 Produktové línie cestovného ruchu v Nitrianskom kraji	36
4.2 Marketingové aktivity v Nitrianskom kraji	48
Záver	50
Zoznam použitej literatúry	51

Úvod

Zmyslom rozvoja cestovného ruchu je zmierňovanie rozdielov medzi regiónmi, tvorba nových pracovných miest a zvyšovanie príjmov do mestského resp. štátneho rozpočtu, čím sa prispieva k zvyšovaniu životnej úrovne obyvateľstva.

Ciele stratégie rozvoja cestovného ruchu Slovenskej republiky sú posilnenie odvetvia cestovného ruchu, zvýšenie počtu návštevníkov, zvýšiť podiel zahraničných návštevníkov a podpora nových pracovných príležitostí. V novom období pribudli ciele inovácia existujúcich produktov, po ktorých je dopyt a podporovať miesta s prírodným a kultúrno-historický potenciálom. Tieto ciele je možné dosiahnuť zvýšením kvality služieb a prezentáciou krajiny, ktorá bude vychádzať z predstáv občanov Slovenskej republiky.

Cieľom záverečnej práce je určenie produktových línií v Nitrianskom kraji pre konkrétne segmenty návštevníkov na základe zhodnotenia potenciálu kraja a analýzy turistických atraktivít v kraji a návrh marketingových aktivít pre tieto produktové línie ako súčasť rozvoja cestovného ruchu v Nitrianskom kraji.

V teoretickej časti sa zameriame na problematiku rozvoja cestovného ruchu, faktory, ktoré ovplyvňujú jeho rozvoj a inštitúcie, ktoré sú zodpovedné za rozvoj cestovného ruchu. Taktiež tu popíšeme regionálny rozvoj a typy stredísk cestovného ruchu.

Práca je zameraná na rozvoj cestovného ruchu v Nitrianskom kraji. Nitriansky kraj má kultúrno-historický, prírodný aj incentívny potenciál, ale má najhoršie výsledky zo slovenských krajov v cestovnom ruchu, čo sa týka návštevnosti a počtu prenocovaní v kraji.

Praktická časť je zameraná na návrh produktových línií, ktoré sú tvorené atraktivitami v kraji, ktoré majú spoločné vlastnosti, funkcie prípadne väzby. V závere navrhujeme marketingové aktivity na podporu rozvoja cestovného ruchu v kraji a tiež komunikačnú stratégiu pre produktové línie cestovného ruchu v Nitrianskom kraji.

1. Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

1.1 Rozvoj cestovného ruchu

Cestovný ruch je odvetvie národného hospodárstva, ktoré je previazané s mnohými ďalšími odvetviami a významne prispieva k hospodárskemu, sociálnemu a regionálnemu rozvoju.

Podľa Jakubíkovej môžeme definovať cestovný ruch ako „formu uspokojovania potrieb reprodukcie fyzických a duševných síl človeka pokiaľ k nemu dochádza vo voľnom čase a mimo trvalého bydliska.“¹

Novácka pridáva k definícii okrem voľného času aj čas strávený na služobných cestách, definuje cestovný ruch ako „súbor aktivít, ktoré uspokojujú potreby ľudí súvisiace s cestovaním mimo ich trvalého bydliska, bez rozdielu, či dôvodom tohto cestovania je oddych alebo nepravidelná povinnosť (služobná cesta).“²

1.1.1 Druhy a formy cestovného ruchu

Podľa miesta realizácie delíme cestovný ruch na domáci, zahraničný príjazdový a zahraničný výjazdový cestovný ruch:

- *Domáci CR* - je realizovaný na území štátu vlastným obyvateľstvom.
- *Zahraničný príjazdový CR* - je realizovaný na území štátu zahraničným obyvateľstvom. Z hľadiska platobnej bilancie predstavuje aktívum a preto ho nazývame aj aktívny cestovný ruch.
- *Zahraničný výjazdový CR* - je realizovaný domácim obyvateľstvom v zahraničí, z hľadiska platobnej bilancie predstavuje pasívum a nazývame ho preto aj pasívny cestovný ruch.

¹ JAKUBÍKOVÁ, D. 2009. *Marketing v Cestovnom ruchu*. Praha: Grada, 2009. s.48. ISBN 978-80-247-3247-3.

² NOVÁCKA, E. 2011. *Cestovný ruch, technika služieb, delegát a sprievodca*. Bratislava: Ekonóm, 2011. s.9. ISBN 978-80-225-3237-2.

Podľa toho ako a aké potreby ideme uspokojiť, poznáme tieto hlavné formy cestovného ruchu (tie vystupujú jednotlivo alebo kombinovane): rekreačný, kultúrny, kúpeľný, športový, zážitkový, incentívny, poľovnícky, environmentálny, nákupný, agroturistika, virtuálny a vesmírny.

1.1.2 Trh cestovného ruchu a jeho produkt

Trh cestovného ruchu je miesto, kde sa stretáva dopyt s ponukou cestovného ruchu. Cieľom rozvoja trhu je dosiahnuť ekonomický zisk u producentov tovarov a služieb na jednej strane a uspokojenie potrieb dopytu na druhej strane. Potreby v cestovnom ruchu delíme na prvotné a druhotné:³

- *Prvotné potreby* - sem patria potreby odpočinku, zmeny prostredia, športovanie, liečenie, vzdelávanie, poznávanie a ďalšie.
- *Druhotné potreby* – sem patria služby, ktoré napomáhajú uspokojovaniu prvotných potrieb ako doprava, ubytovacie a stravovacie služby, hygiena, zábava a ďalšie.

Dopyt v cestovnom ruchu môžeme charakterizovať ako veľmi nestabilný, má naň vplyv mnoho faktorov ako politická situácia, ekonomická situácia či počasie. Veľkým problémom je tiež sezónnosť a s tým súvisiace nerovnomerné zaťaženie zariadení cestovného ruchu počas roka. Klient sa tiež obyčajne nevracia na to isté miesto, pretože túži po nových zážitkoch. Pri riešení týchto problémov začali najmä letecké spoločnosti a hotelové reťazce používať stratégiu yield manažment, kde zjednodušene povedané, tá istá služba sa predáva za rôzne ceny.

Pre **ponuku** je charakteristické, že je veľmi rozmanitá a tiež náročná na počiatkové investície. Delíme ju na primárnu a sekundárnu, pričom primárna predstavuje určité územie, kde sa cestovný ruch realizuje a sekundárna predstavuje supra a infraštruktúra, ktoré bližšie vysvetlíme v ďalšej podkapitole. Primárna ponuka je obmedzená a nemožno ju rozšíriť bez ohrozenia jej kvality.

³ JAKUBÍKOVÁ, D. 2009. *Marketing v Cestovnom ruchu*. Praha: Grada, 2009. s.48,49. ISBN 978-80-247-3247-3.

Ponuku predstavujú produkty cestovného ruchu, ktoré sú tvorené komplexom individuálnych služieb tzv. package (napr. dovolenka pri mori – rezervácia, doprava, ubytovanie, stravovanie, zábava a pod.). Účastník si tvorí produkt v podstate sám výberom jednotlivých služieb.

Produkt cestovného ruchu sa radí do služieb a preto aj má charakteristické vlastnosti služieb:

- *Nehmotnosť* – produkt nie je možné pred kúpou vyskúšať a preto sú pre zákazníkov dôležité poskytnuté informácie.
- *Pominuteľnosť* – služba sa nedá ponechať alebo odložiť do zásoby.
- *Variabilita* – tá istá služba môže byť poskytnutá v rôznej kvalite. V cestovnom ruchu môže kvalitu služby ovplyvniť zamestnanci, ale aj tiež počasie.
- *Neoddeliteľnosť* – výroba a spotreba služby prebieha v tom istom okamihu.

Pri tvorbe produktu rozlišujeme tri úrovne:⁴

- *Všeobecný produkt* – ponuka súhrnu individuálnych služieb
- *Očakávaný produkt* – produkt, ktorý zákazník reálne dostane a ktorý sa odlišuje od konkurencie. Je to produkt, ktorý zákazník očakáva.
- *Širší produkt* – predstavujú dodatočné služby (služby navyše), ktoré zákazník neočakáva.

⁴GÚČIK, M. 2000. *Základy cestovného ruchu*. Banská Bystrica : Univerzita Mateja Bela, Ekonomická fakulta, 2000. s.87. ISBN 80-8055-355-6

1.1.3 Predpoklady rozvoja cestovného ruchu

Predpoklady rozvoja cestovného ruchu v danom regióne delíme na lokalizačné, realizačné a selektívne:⁵

Lokalizačné predpoklady alebo primárne predpoklady ďalej delíme na prírodné a kultúrno-správne predpoklady. Medzi *prírodné predpoklady* patrí reliéf, rastlinstvo a živočíšstvo, podnebie a jeden z najvýznamnejších predpokladov je vodstvo. Kombináciou týchto zložiek vzniká priaznivý predpoklad na rozvoj cestovného ruchu. Medzi *kultúrno-správne predpoklady* patria kultúrohistorické pamiatky, inštitúcie a podujatia. Tieto atraktivity sa nachádzajú najmä v mestách a obciach.

Realizačné alebo sekundárne **predpoklady** tvoria služby, ktoré sprístupnia cestujúcim primárnu ponuku. Patrí sem *logistický systém*, ktorého cieľom je čo najrýchlejšie dopraviť cestujúceho z miesta trvalého bydliska do vybranej destinácie. Najviac je využívaná letecká a cestná doprava, nasleduje lodná a najmenej železničná doprava. Tiež sem patria lanovky a lyžiarske vleky.

Ďalším predpokladom je *infraštruktúra a supraštruktúra*. Supraštruktúru tvoria základne služby cestovného ruchu t.j. ubytovanie a stravovanie. Infraštruktúru tvoria služby cestovných kancelárií a agentúr, turisticko-informačných centier a tiež doplnkové služby, ktoré sa stávajú významnou konkurenčnou výhodou.

Selektívne predpoklady určujú účastníkov cestovného ruchu a delíme ich na sídelné, demografické, ekonomické a sociologické predpoklady.

Sídelné predpoklady – čím je viac mestského obyvateľstva v krajine, tým je väčšia účasť na cestovnom ruchu.

Demografické predpoklady – podľa výskumov najviac cestujú ľudia v produktívnom veku a tiež cestuje viac mužov ako žien.

Sociologické predpoklady – vyšší podiel na cestovaní majú ľudia pochádzajúci z vyspelých hospodárskych krajín resp. s vyšším sociálnym statusom, vzdelaním či príjmom.

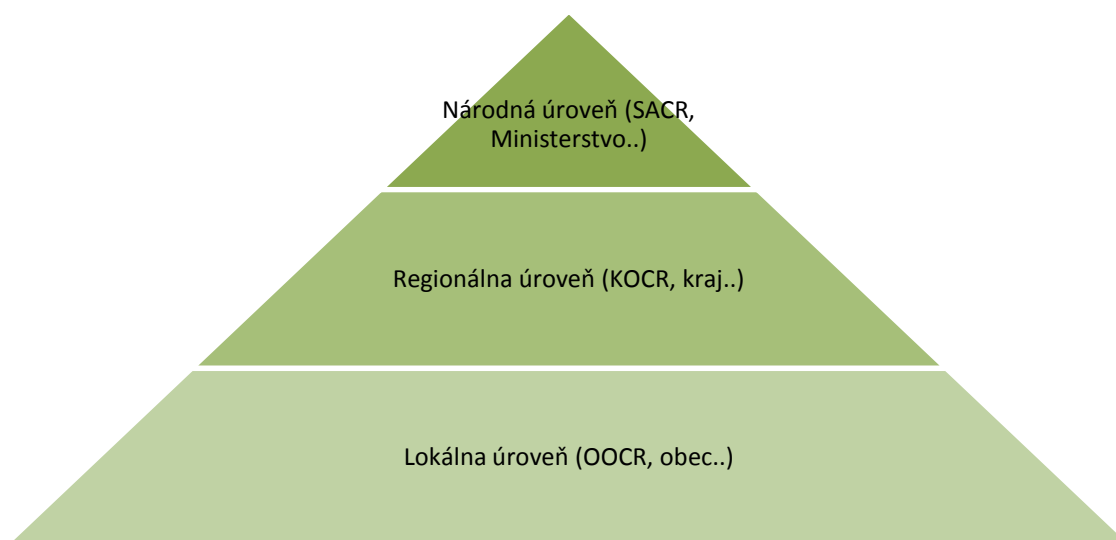
Ekonomické predpoklady – sledujú na jednej strane príjmy obyvateľstva, na druhej strane príjmy danej destinácie.

⁵ PLESNÍK, P. 2010. *Geografia cestovného ruchu*. Praha: Vysoká škola cestovného ruchu a teritoriálnych štúdií v Praze, 2010. s.6. ISBN 978-80-254-7253-8.

1.1.4 Organizačná štruktúra cestovného ruchu v Slovenskej republike

Zákon č.91/2010 o podpore cestovného ruchu člení organizačnú štruktúru riadenia cestovného ruchu na miestnu, regionálnu a národnú úroveň. Kompetencie jednotlivých inštitúcií sú rozdelené tak, aby sa vzájomne neprekrývali. Medzi riadiace inštitúcie cestovného ruchu patrí Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, krajské a oblasťné organizácie CR, vyššie územné celky, mestá a obce.

Organizačná štruktúra



Zdroj: vlastné spracovanie

Oblasťná organizácia CR - OOČR môže založiť s podnikateľskými subjektmi najmenej 5 obcí alebo mestské časti Bratislavy a Košíc, pričom súhrn prenocovaní musí byť vyšší ako 50 000 ročne. Ak je obcí menej ako 5, súčet prenocovaní musí byť vyšší ako 150 000. Od počtu prenocovaní závisí finančný príspevok od štátu. Medzi hlavné kompetencie patri plánovanie a koordinácia, tvorba produktu CR, marketingové aktivity, propagácia destinácie, informácie návštevníkom a ďalšie.

Krajská organizácia CR – KOCR môže založiť VÚC a aspoň jedna OOCR z územia VÚC. Postupne by všetkých osem krajov malo mať svoju krajskú organizáciu. Kompetencie sú podobné ako pri OOCR na regionálnej úrovni. Krajské organizácie nepropagujú kraj ako celkom, ale jeho destinácie, ktoré majú spoločnú črtu, napr. vinárske oblasti.

Slovenská agentúra pre CR – SACR je štátna príspevková organizácia, ktorá je zodpovedná za marketing a propagáciu Slovenskej republiky. Jej hlavnou úlohou je prilákanie nových návštevníkov. Jej pôsobnosť spadá pod Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR.

1.2 Regionálny rozvoj

Hybnou silou rozvoja cestovného ruchu je tiež regionálny rozvoj. Pre potreby ďalšieho výkladu si zadefinujeme pojmy región, región cestovného ruchu a regionálny rozvoj.

„*Región* je účelovo vymedzené územie, ktorého hranice sú dané významnými funkčnými väzbami alebo spoločenskými charakteristikami: fyzikálnymi, klimatickými, ekonomicko-sociálnymi, etnickými, jazykovými a pod.“⁶

Región tvorí jadro, zázemie a hranice. Jadro je centrum regiónu, okolo ktorého vznikali ďalšie sídla a sú tu sústredené najsilnejšie väzby a vzťahy. Zázemie je časť regiónu sústredená okolo jadra so spoločnými väzbami. Hranice sú tvorené prírodne, historicky alebo administratívne.

Zákon o podpore regionálneho rozvoja definuje *regionálny rozvoj* ako súbor sociálnych, hospodárskych, kultúrnych a environmentálnych procesov a vzťahov, ktoré prebiehajú v regióne a ktoré prispievajú k zvyšovaniu jeho konkurencieschopnosti, trvalému hospodárskemu rozvoju, sociálnemu rozvoju a územnému rozvoju a k vyrovnávaniu hospodárskych rozdielov a sociálnych rozdielov medzi regiónmi.

Zámerom podpory regionálneho rozvoja je hlavne zmierňovanie rozdielov medzi regiónmi a tiež zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj a to podporou ekonomických aktivít ako zamestnanosť, prílev investícií či zvyšovanie životnej úrovne obyvateľov.

Pri zabezpečovaní rastu regionálneho rozvoja je potrebné určiť a analyzovať faktory, ktoré majú dopad na regionálny rozvoj. Medzi tieto faktory patria:⁷

- prírodné zdroje a prírodné prostredie
- hmotné faktory (produkčný potenciál a infraštruktúra)
- nehmotné faktory (inovácie, využívanie informačno-komunikačných technológií a inštitucionálne prostredie)
- ľudské zdroje (ich schopnosti a odborné vzdelanie)

⁶ ŠILHÁNKOVÁ V., 2007. *Teoretické prístupy k regionálnemu rozvoju*. Univerzita Pardubice, 2007, s.8. ISBN 978-80-7395-019-4.

⁷ HRABÁNKOVÁ M. a kol., 2011. *Faktory regionálneho rozvoje a jejich vliv*. Brno: Akademické nakladatelství Cerm, 2011, s. 7. ISBN 978-80-7204-752-9.

1.2.1 Regionálna politika

Regionálna politika je súbor nástrojov a opatrení, pomocou ktorých ovplyvňujeme rozvoj regiónu. Je to koncepčná činnosť orgánov regionálneho rozvoja (podkap. 1.2.2), ktorej cieľom je rozvoj regiónov a zmierňovanie rozdielov medzi nimi. Regionálna politika podobne ako hospodárska či sociálna politika napomáha naplneniu národných cieľov.

Aby sme mohli realizovať regionálnu politiku musia byť splnené tri podmienky:⁸

- existencia programových dokumentov, ktoré obsahujú priority, plány a stratégie na dosiahnutie cieľov regiónu
- zaistenie zdrojov na dosiahnutie týchto cieľov (ľudské, finančné, technické...)
- inštitucionálny rámec pre prípravu týchto dokumentov, realizáciu programov a projektov

Princípy regionálnej politiky:⁹

Princíp koncentrácie – zameriavame sa na regióny, ktoré majú nižšie hospodárske výsledky a životnú úroveň.

Princíp programovosti – pri zabezpečení regionálnej politiky sú potrebné koncepčné dokumenty s presne určeným cieľom, časovým priebehom a finančnými prostriedkami.

Princíp partnerstva – je potrebná spolupráca štátnej správy, samosprávy a ostatných subjektov ako na horizontálnej, tak aj na vertikálnej úrovni.

Princíp doplnkovosti - prostriedky štátu, eurofondy alebo iné prostriedky sú doplnkové prostriedky na podporu rozvoja regiónu.

Princíp monitorovania a hodnotenia – opatrenia prijaté v rámci regionálnej politiky sú sledované a vyhodnocované, zisťuje sa efektívnosť vynaložených prostriedkov.

⁸ ŠILHÁNKOVÁ V., 2007. *Teoretické prístupy k regionálnemu rozvoji*. Univerzita Pardubice, 2007, s.36. ISBN 978-80-7395-019-4.

⁹ <http://www.edotacie.sk/1/0/1000/sekcia/regionalna-politika/>

1.2.2 Orgány a zdroje financovania regionálneho rozvoja

Orgány podieľajúce sa na regionálnom rozvoji v SR:¹⁰

- *Ministerstvo* – konkrétne Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja. Jeho úlohou je vypracovanie národnej stratégie, jej sledovanie plnenia a každoročné vyhodnocovanie.
- *Vyšší územný celok* – zabezpečuje hospodársky, sociálny a územný rozvoj kraja. Taktiež na podporu regionálneho rozvoja môže zriadiť rozvojovú regionálnu agentúru (RRA), ktorá je financovaná zo štátneho rozpočtu.
- *Obec* - zabezpečuje hospodársky, sociálny a územný rozvoj obce, pričom spolupracuje s vyšším územným celkom územia, na ktorom sa obec nachádza.
- *Euroregión* – vytvára a podporuje regionálne projekty pre svoje územie. Cieľom je zahraničná spolupráca a partnerstvo.
- *Integrovaná sieť regionálnych rozvojových agentúr (RRA)* – RRA zakladajú vyššie územné celky, ich úlohou je podpora rozvojových aktivít, poradenstvo, vypracovanie strategických a programových dokumentov a ďalšie.
- *Iné právnické osoby*

Zdroje financovania regionálneho rozvoja:

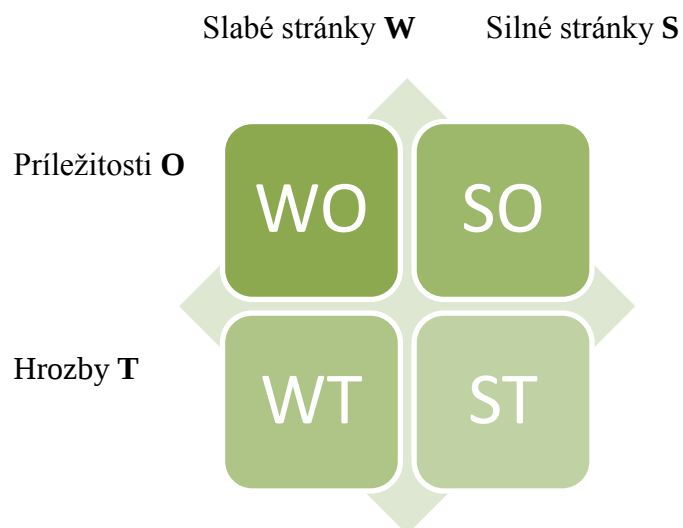
Regionálny rozvoj sa financuje zo štátneho rozpočtu, z rozpočtov vyšších územných celkov a obcí, z prostriedkov fyzických osôb a právnických osôb, z úverov a príspevkov medzinárodných organizácií a tiež z prostriedkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi. Doplnkovým zdrojom regionálneho rozvoja sú finančné prostriedky z Európskej únie určené regiónom, ktoré majú nižšiu hospodársku úroveň ako je priemer Európskej únie.

¹⁰ Zákon č.539/2008 o podpore regionálneho rozvoja

1.2.3 Nástroj hodnotenia potenciálu regiónov

Základným nástrojom, ktorým môžeme analyzovať potenciál regiónu je marketingová analýza SWOT. Jej názov tvoria prvé písmená štyroch anglických slov: strenghts (silné stránky), weaknesses (slabé stránky), opportunities (príležitosti) a threats (hrozby). Silné a slabé stránky sú vnútorné faktory rozvoja regiónu a dajú sa teda ovplyvniť, naopak príležitosti a hrozby sú vonkajšie faktory a nedajú sa ovplyvniť.

Matica SWOT



Zdroj: Vlastné spracovanie

Na základe údajov v SWOT matici môžeme určiť štyri strategické pozície regiónu:

- WO stratégia – získanie príležitosti na základe odstránenie slabých stránok.
- SO stratégia – využitie príležitostí pri využití silných stránok
- WT stratégia – odstránenie slabých stránok a vyhnutie sa hrozbám
- ST stratégia - využitie silných stránok pri konfrontácii s hrozbami

1.3 Regionálny cestovný ruch

„*Región cestovného ruchu* je územný celok vytvorený na základe podobných prírodných a civilizačných daností, charakteristických väzieb a znakov tak, aby sa v danom území dopad cestovného ruchu aj mohol prejavovať.“¹¹

Stredisko cestovného ruchu môžeme definovať ako „sídla, ktoré plnia určité funkcie cestovného ruchu z hľadiska prírodných vlastností daného územia a z hľadiska základného vybavenia alebo iných utvorených predpokladov na realizáciu funkcií cestovného ruchu a ktoré spĺňajú podmienku dopravnej dostupnosti.“¹²

1.3.1 Strediská cestovného ruchu

Poznáme šesť typov stredísk cestovného ruchu:¹³

- Mestské strediská – môžu byť kultúrno-historické centrá, administratívno – obchodné alebo priemyselné centrá
- Kúpeľné strediská – miesta s liečivými alebo termálnymi prameňmi alebo s priaznivou klímou
- Rekreačné strediská – kúpanie, horská turistika, športové strediská...
- Rekreačné obce
- Chatoviská
- Výletné miesta s atraktivitami (prírodné, spoločenské alebo civilizačné)

^{11, 11, 12} MICHÁLKOVÁ A., 1999. *Rozvoj cestovného ruchu v regióne*. Bratislava: Ekonóm, 2004. S. 7, 9. ISBN 80-225-1149-8.

Vzhľadom na tému mojej diplomovej viac rozviním mestské strediská. V podstate každé mesto alebo obec, v ktorom sa nachádzajú ubytovacie zariadenia môžeme považovať za stredisko cestovného ruchu.

Stranu ponuky cestovného ruchu v meste delíme na tri úrovne.¹⁴ Prvú úroveň predstavujú na jednej strane aktivity v meste t.j. kultúrne a športové zariadenia, festivaly a podujatia apod., na strane druhej je to prostredie mesta a to fyzické prostredie, ktoré predstavujú parky, zelene, nábrežie, pamiatky a umelecké predmety a tiež sociálne resp. kultúrne prostredie teda zvyky, jazyk, spôsob života v meste a podobne. Druhú úroveň predstavujú ubytovanie, cateringové služby a možnosti nakupovania a poslednú úroveň tvoria podporné služby ako parkovanie, sprievodcovské služby či turisticko-informačné kancelárie.

Prvá úroveň teda predstavuje hlavnú ponuku, ktorá priťahuje návštevníkov do mesta alebo obce, pričom druhá a tretia úroveň majú skôr podpornú funkciu. Na druhej strane vo veľa mestách práve druhá úroveň predstavuje hlavnú ponuku mesta v oblasti cestovného ruchu.

Dopyt môžeme deliť na tri skupiny a to miestni obyvatelia, návštevníci z blízkeho okolia a návštevníci zo širšieho okolia resp. zo zahraničia.

Ponuka cestovného ruchu v meste

Prvá úroveň	Aktivity	festivity, kultúrne a športové zariadenia...
	Prostredie	Fyzické: zeleň, parky, nábrežie, pamiatky.. Sociálne/kultúrne: jazyk, zvyky, spôsob života..
Druhá úroveň		Catering, Nakupovanie...
Tretia úroveň		Sprievodca, TIK, Parkovanie...

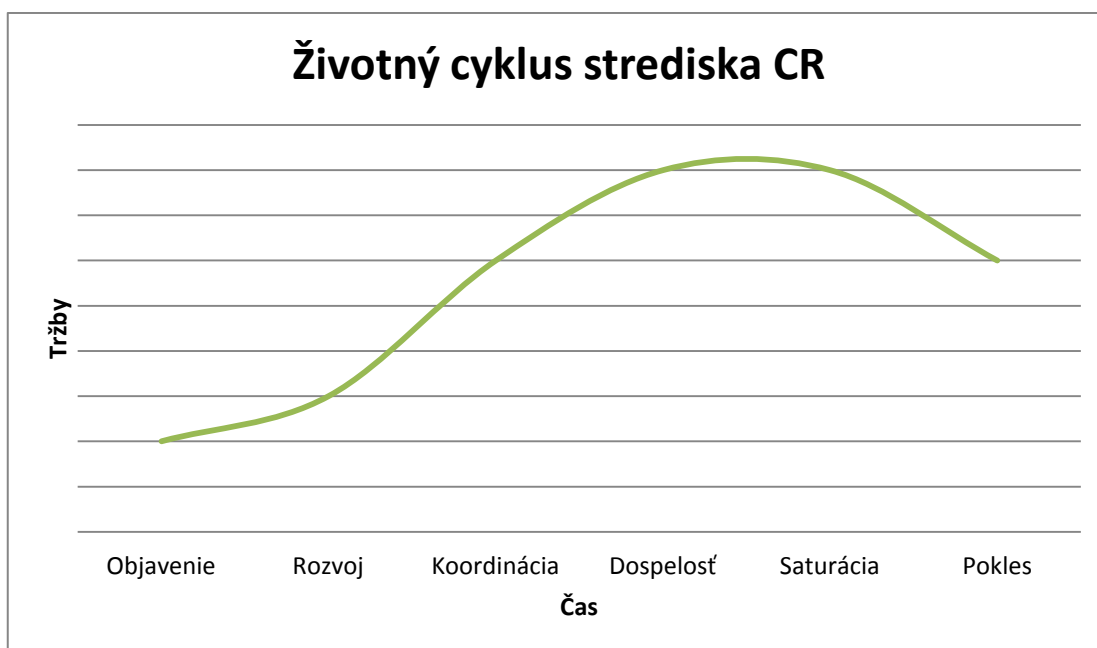
Zdroj: vlastné spracovanie

¹³ SHARMA K. K., 2004. *Tourism and regional development*. New Delhi: Sarup and Sons, 2004. S.3 . ISBN 81-7625-529-7.

1.3.2 Fázy životného cyklu strediska cestovného ruchu

Šípková vypracovala životný cyklus strediska nasledovne:

1. *Objavenie* – v prvej fáze je stredisko CR ešte nepoznané a dopyt tvoria miestni turisti, ktorých láka primárna ponuka, sekundárna ponuka nie je (alebo len veľmi málo) rozvinutá.
2. *Rozvojová fáza* - v tejto fáze nastáva tvorba sekundárnej ponuky a tiež dopyt sa rozšíri aj o turistov zo širšieho okolia. Stredisko podniká prvé kroky k určitej koordinácii strediska a plánovania a snaží sa o propagáciu strediska.
3. *Koordinácia fáza* – dopyt je aj zo strany zahraničných turistov. Produkt cestovného ruchu sa rozširuje, vznik ďalších doplnkových služieb. Na druhej strane sa objavujú aj negatívne stránky ako poškodenie životného prostredia či negatívny vzťah medzi turistami a miestnym obyvateľstvom.
4. *Fáza dospelosti* – v tejto fáze je manažovanie strediska už na vysokej úrovni, kladie sa dôraz na vybrané segmenty dopytu a vynakladá sa snaha na predĺženie sezóny.
5. *Fáza saturácie* – Stredisko už má svoj image, strana ponuky aj dopytu je ustálená, t.j. produkt je kompletný a dopyt nerastie alebo len pomaly. Životné prostredie je poškodené, avšak sú prijaté opatrenia na jeho ochranu.
6. *Fáza poklesu* – pokles dopytu, ponuka prevyšuje.



Zdroj: vlastné spracovanie

2 Cieľ práce

Cieľom diplomovej práce je určenie produktových línií v Nitrianskom kraji pre konkrétne segmenty návštevníkov na základe zhodnotenia potenciálu kraja a analýzy turistických atraktivít v kraji a návrh marketingových aktivít pre tieto produktové línie ako súčasť rozvoja cestovného ruchu v Nitrianskom kraji.

Na dosiahnutie tohto cieľa sme si určili nasledovné čiastkové ciele:

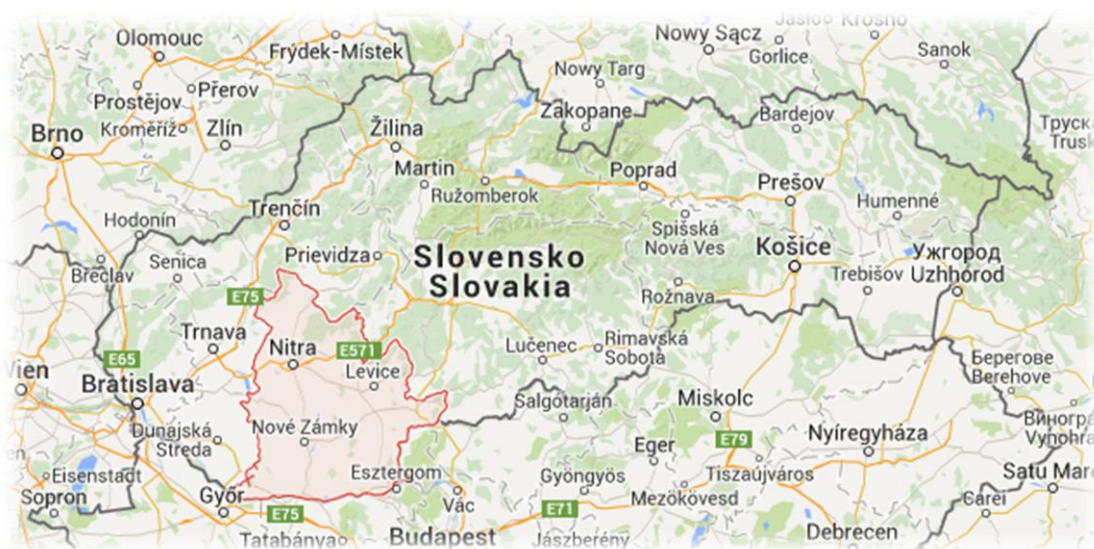
- popísanie problematiky rozvoja cestovného ruchu a tiež popísanie problematiky regionálneho rozvoja, ktorý významne prispieva k rozvoju cestovného ruchu v kraji
- vymedzenie základných pojmov v cestovného ruchu (druhy, formy, trh, produkt, organizačná štruktúra, stredisko CR) a tiež pojmy súvisiace s regionálnym rozvojom
- zhodnotenie Nitrianskeho kraja z hľadiska geografického, historického a dopravného
- analýza štatistických údajov cestovného ruchu v kraji: návštevnosť, počet prenocovaní, štruktúra a počet ubytovacích zariadení a podiel pracovných miest v cestovnom ruchu
- identifikácia kľúčových turistických atraktivít v jednotlivých okresoch Nitrianskeho kraja
- určenie produktových línií v Nitrianskom kraji a navrhnutie spôsobov ich propagácie

3 Metodika práce a metody skúmania

3.1 Charakteristika objektu skúmania

3.1.1 Charakteristika Nitrianskeho kraja

Rozloha Nitrianskeho kraja je 6 344 km². V kraji sa nachádza 15 miest a 354 obcí, ktoré sú súčasťou siedmich okresov. Počet obyvateľov k 31.12.2013 bol 686 662. Podiel obyvateľstva v mestách je o niečo nižší ako v obciach a to 45,9 %. Hustota v kraji je 108 obyvateľov na 1 km².



Zdroj: google.com/maps

Nitriansky kraj leží v juhozápadnej časti Slovenska, na západe hraničí s Trnavským krajom, na severe s Trenčianskym krajom, na východe s Banskobystrickým krajom a južná hranica kraja je zároveň štátna hranica s Maďarskom. Väčšinu územia zaberá Podunajská nížina, na sever a severovýchod kraja zasahujú pohoria Považský Inovec, Tríbeč, Pohronský Inovec a Štiavnické vrchy. Cez územie kraja preteká najdlhšia rieka Slovenska Váh, ďalej rieky Dunaj, Nitra, Hron, Žitava a Ipel'. Nitriansky kraj je najteplejší a najsuchší spomedzi slovenských krajov a je bohatý na minerálne a geotermálne vody, aj z toho dôvodu je v tomto kraji veľmi dobre rozvinuté poľnohospodárstvo a potravinársky priemysel. V kraji sa nachádza sedem okresov: Komárno, Levice, Nitra, Nové Zámky, Šaľa, Topoľčany a Zlaté Moravce.

Dejiny

Za najstaršie stolice na Slovensku a teda aj na území Nitrianskeho kraja sa považuje Nitrianska a Komárňanská stolica. Vznik Nitrianskej stolice súvisí s existenciou Nitrianskeho kniežatstva a neskôr aj Veľkomoravskej ríše.

Odhlídnuc od Samovej ríše najstarší štátny útvar na našom území bolo Nitrianske kniežatstvo, jeho panovníkom bol knieža Pribina. Pribina, napriek tomu, že bol pohan, dal v roku 828 postaviť a vysvätiť prvý kresťanský kostol na našom území pre svoju manželku. V roku 833 ho vyhnať Mojmir a spojil Moravské a Nitrianske kniežatstvo do Veľkomoravskej ríše. Po Mojmirovi bol panovníkom Veľkej Moravy knieža Rastislav, na ktorého podnet prišli na Veľkú Moravu v roku 864 solúnski bratia Konštantín a Metod, ktorí vytvorili hlaholiku a preložili liturgické texty do staroslovienčiny. Najväčší rozmach mala ríša za čias panovníka Svätopluka. Po jeho smrti za vlády jeho syna Mojmira II. ríša zanikla.

Nitra mala svoju úlohu aj v Uhorsku. V roku 1248 sa mesto Nitra stalo slobodným kráľovským mestom, túto výsadu získalo mesto od Bela IV. za záchranu pred útokom Tatárov. Avšak asi o 40 rokov neskôr stratilo túto výsadu a bolo darované Nitrianskemu biskupstvu. Medzi rokmi 1302 – 1777 bol nitriansky biskup zároveň aj nitriansky župan.

Od 13. st. sa začína rozsiahle osídľovanie územia Nitrianskeho kraja. Najvýznamnejšie sídla boli mestá Nitra a Komárno.

V 16. a 17. st. začali slovenské územie dobývať Turci. Významné bitky sa udiali pri Veľkých Vozokanoch (v súčasnosti okres Zlaté Moravce) v roku 1652, ktorá skončila víťazstvom nad Turkami a pri Leviciach v roku 1664, ktorá tiež skončila víťazstvom nad osmanskými vojskami. V boji proti Turkom malo dôležitú úlohu mesto Komárno, kde bola vybudovaná protiturecká pevnosť. Po vyhnaní Turkov začal opäť proces osídľovania najmä obyvateľstvom zo severu. Rozvíjalo sa poľnohospodárstvo a remeslá, vznikali trhové mestá.

Za vlády Jozefa II. na konci 18. storočia bolo územie rozdelené na dištrikty, Nitriansky dištrikt obsahoval Nitriansku stolicu, Tekovskú a Bratislavskú stolicu. V Rábskom a Hontianskom dištrikte sa nachádzala Komárňanská a Ostrihomská stolica.

Po roku 1848 sa stolice zmenili na župy, v rokoch 1923-28 súčasťou Nitrianskej župy boli Tekovská a spojená Rábsko- komárňanská- ostrihomská župa a územie malo viac menej dnešnú podobu.

Počas komunistického režimu bol dnešný Nitriansky a Bratislavský kraj súčasťou Západoslovenského kraja. V roku 1996 sa Slovensko rozčlenilo na osem krajov a opäť vznikol Nitriansky kraj.

Doprava

Podľa údajov štatistického úradu je cestná štruktúra v kraji nasledovná: cesty I. triedy vrátane rýchlostnej cesty R1 tvoria 21,6 % (sú napojené na diaľnicu D1), cesty II. triedy tvoria 19,2 % a cesty III. triedy 59,2 % všetkých ciest. Spolu majú 2 602 km. Nitriansky kraj je tiež súčasťou európskeho koridoru č.4 Berlín/Norimberg – Praha – Kúty – Bratislava – Nové Zámky – Štúrovo – Budapešť – Constanta/Thesaloniki/Istanbul.¹⁵

Najdôležitejšie železničné spojenie je trasa Bratislava – Štúrovo – Budapešť. V súčasnosti chýba napríklad spojenie krajského mesta Nitra s hlavným mestom Bratislava.

V kraji sa nachádzajú dve medzinárodné vodné cesty a to E 80 Dunaj a E81 Váh. Prístavy sa nachádzajú v mestách Komárno, Šaľa a Štúrovo.

V Janíkovciach (mestská časť mesta Nitra) sa nachádza regionálne letisko medzinárodného významu pre nízkokapacitné lietadlá. V súčasnosti je prevádzkované Aeroklubom Nitra. Z hľadiska cestovného ruchu treba spomenúť, že sa tu konajú rôzne podujatia ako letecké dni, preteky bezmotorových vetroňov a podobne.

¹⁵ Dostupné na internete < <http://www.uzemneplany.sk/upn/vuc-nitriansky-kraj/?popis> >

Cestovný ruch

Zamestnanosť v CR

Nasledujúca tabuľka hovorí o zamestnanosti v ekonomickej činnosti skupiny I: ubytovacie a stravovacie služby (SK NACE) v podnikoch s minimálne dvadsiatimi zamestnancami v Nitrianskom kraji. V roku 2011 tvorila zamestnanosť v ubytovacích a stravovacích službách 0,87 % z celkovej zamestnanosti, v roku 2012 to už bolo 1,2 % a v roku 2013 to bolo 1,26 % z celkovej zamestnanosti. Zamestnanosť rástla absolútne aj percentuálne.

	2011	2012	2013
Zamestnanosť	1,3	1,8	1,9
Ubytovacie a stravovacie služby			
Celková zamestnanosť	149,1	149,7	151,2

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov zo Štatistického úradu SR, údaje sú v tisícoch osôb

Živnostníci a podniky v CR

Nasledujúca tabuľka hovorí o počte podnikov a živnostníkov v ekonomickej činnosti I: Ubytovacie a stravovacie služby. V roku 2011 podniky v ubytovacích a stravovacích službách predstavovali 3,17 % zo všetkých podnikov, v roku 2012 to bolo 3,12 % a v roku 2013 to bolo 3,23 %. Počet podnikov rástol absolútne, percentuálne klesol v roku 2012 a vzrástol v roku 2013.

Živnostníci v roku 2011 predstavovali v tomto sektore 3,32 % všetkých živnostníkov, v roku 2012 to bolo 3,34 % a v roku 2013 to bolo 3,24 %. Počet živnostníkov v tomto sektore klesal absolútne a mierne aj percentuálne.

	2011	2012	2013
Podniky	491	532	641
Ubytovacie a stravovacie služby			
Všetky podniky	15 449	17 040	19 836
Živnostníci	1 530	1496	1421
Ubytovacie a stravovacie služby			
Všetci živnostníci	46 120	44 756	43 873

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov zo Štatistického úradu SR

Ubytovacie zariadenia

V roku 2012 počet ubytovacích zariadení vzrástol o 60 zariadení a následne v roku 2013 klesol o 15 zariadení. Hotely v roku 2013 predstavovali 18,9 % všetkých ubytovacích zariadení a penzióny predstavovali 28 %.

	2011	2012	2013
Ubytovacie zariadenia	262	322	307
Hotely	52	58	58
Penzióny	79	86	86

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov zo Štatistického úradu SR

Návštevnosť

Počet návštevníkov patrí medzi najmenší spomedzi slovenských krajov, menej návštevníkov mal len Trenčiansky kraj. Percentuálne návštevníci Nitrianskeho kraja tvoria len 5,9 % zo všetkých návštevníkov Slovenska. V počte prenocovaní je Nitriansky kraj na poslednom mieste, percentuálne prenocovania tvoria 5,3 % všetkých prenocovaní na Slovensku.

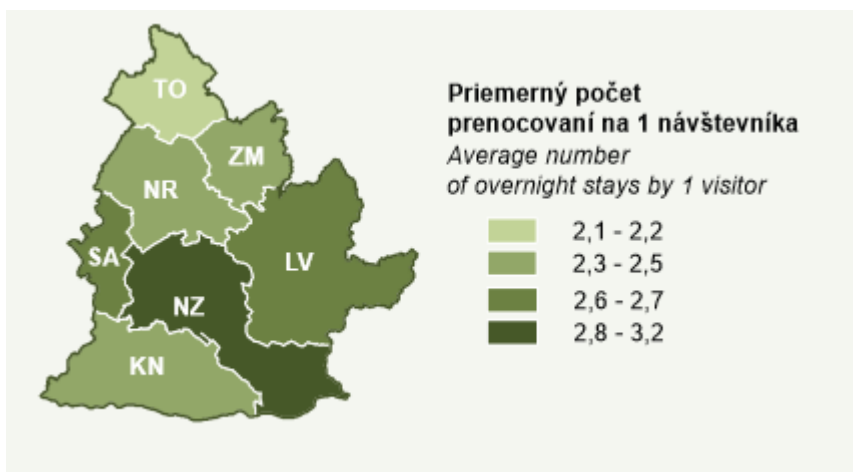
Počet návštevníkov aj počet prenocovaní klesol v roku 2012, ale opäť rástol v roku 2013. 52,9 % návštevníkov využilo v roku 2013 hotel a 21 % využilo penzióny.

	2011	2012	2013
Počet návštevníkov	220 525	217 952	238 440
Hotely	104 374	111 396	125 935
Penzióny	54 366	49 141	50 154
Počet prenocovaní	631 572	576 406	612 661
Hotely	250 467	257 516	288 771
Penzióny	145 793	130 730	122 043

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov zo Štatistického úradu SR

Priemerný počet prenocovaní

Priemerná dĺžka pobytu jedného návštevníka v kraji v roku 2011 bola 3,1 dňa, v roku 2012 to bola 2,6 dňa a v roku 2013 bola 2,5 dňa, čiže dĺžka pobytu sa skracovala. Nasledujúca mapa zobrazuje priemernú dĺžku pobytu jedného návštevníka v jednotlivých okresoch v roku 2013. Najviac dní trávili návštevníci v okrese Nové Zámky a najmenej v okrese Topoľčany.



Zdroj: Nitriansky kraj v číslach 2014, Štatistický úrad SR

Inštitúcie cestovného ruchu

Úrad Nitrianskeho samosprávneho kraja sa skladá z ôsmich odborov a jedným z nich je odbor cestovného ruchu, ktorý je zodpovedný za stratégiu cestovného ruchu v kraji, marketing a propagáciu kraja.

V kraji sa nachádza jedna oblastná organizácia cestovného ruchu – Nitrianska organizácia cestovného ruchu. Nitrianska organizácia cestovného ruchu bola založená v roku 2012 mestom Nitra, biskupstvom Nitra, dopravným podnikom Arriva, hotelom Mikado a výstaviskom Agrokomplex. Kraj v súčasnosti nemá krajskú organizáciu cestovného ruchu.

V okresoch Nitra, Nové Zámky, Topoľčany, Zlaté Moravce a Levice sa nachádzajú turisticko – informačné kancelárie, ktoré poskytujú turistom informácie a propagačné materiály.

3.1.2 Okresy Nitrianskeho kraja

V tejto podkapitole sa zameriavame na hlavné turistické atraktivity v jednotlivých okresoch. Štatistické údaje o rozlohe, počte obyvateľov (k 31.12.2013), počte obcí a miest pochádzajú z údajov Štatistického úradu Slovenskej republiky.

Okres Nitra

Okres Nitra sa nachádza na severozápade Nitrianskeho kraja. Jeho rozloha je 870,72 km² a má najviac obyvateľov spomedzi okresov Nitrianskeho kraja a to 160 040. V okrese sa nachádza 62 obcí a dve mestá: Nitra a Vráble. Mesto Nitra je nielen centrum okresu Nitra, ale aj Nitrianskeho kraja.

Nitriansky hrad – hlavnou dominantou mesta Nitra je Nitriansky hrad. Prvá písomná zmienka o Nitrianskom hrade je z roku 871, kde sa spomína stavba a vysvätenie prvého kresťanského kostola na našom území kniežaťom Pribinom. Nitriansky hrad bol sídlom panovníkov za čias Nitrianskeho kniežatstva i Veľkomoravskej ríše, jeho história je tiež spojená s príchodom Cyrila a Metoda. V súčasnosti je hrad sídlom biskupa. V areáli hradu sa taktiež nachádza Diecézna knižnica, ktorá má viac ako 66 000 zväzkov a nachádzajú sa tiež tu vzácne prvotlače (tlače, ktoré vznikli do r.1500) .

Agrokomplex¹⁶ – vysoký počet návštevníkov mesta Nitra zabezpečuje práve medzinárodné výstavisko Agrokomplex, ktoré bolo založené v roku 1974. Má rozlohu 143 hektárov, nachádza sa tu 15 pavilónov a 5 kongresových miestností. Každoročne sa tu uskutočňuje množstvo výstav a veľtrhov. Medzi najpopulárnejšie patrí poľnohospodárska a potravinárska výstava s rovnomeným názvom Agrokomplex, Autosalón, Medzinárodná výstava psov a ďalšie.

Zoborská lesostep – zoborská lesostep je národná prírodná rezervácia nachádzajúca sa na juhozápadných svahoch Trábeču. Nachádza sa tu vzácna fauna a flóra. Nájde tu chránené rastliny ako hlaváčik jarný (Adonis vernalis), poniklec veľkokvetý (Pulsatilla grandis), kosatec nízky (Iris pumila) či kavyľ pôvabný (Stipa pulcherrima).¹⁷ Súčasťou lesostepi je aj Svoradova jaskyňa.

¹⁶ Dostupné na internete < <http://www.agrokomplex.sk/vystavisko/profil-podniku/>>

¹⁷ Dostupné na internete < <http://www.nisys.sk/www/content/nisys/npr-zoborska-lesostep/0/205>>

Okres Nové Zámky

Okres Nové Zámky sa nachádza na juhu Nitrianskeho kraja, jeho rozloha je 1347,06 km² a počet obyvateľov je 142 964. V okrese sa nachádza 62 obcí a tri mestá: Nové Zámky, Štúrovo a Šurany.

Termálne kúpalisko Podhájska¹⁸ – geotermálny prameň je navŕtaný v hĺbke 1900 m, pri ústí má voda teplotu 80 °C a prietok 50 litrov za sekundu. Zaujímavosťou je, že chemické zloženie vody je veľmi podobné zloženiu vody v Mŕtvom mori. Voda má liečivé účinky najmä pri reumatizme, ochoreniach pohybového ústrojenstva či ekzémoch.

Parížske močiare Gbelce¹⁹ – Parížske močiare sú národná prírodná rezervácia pri obci Gbelce a je to významná lokalita vodného vtáctva. Ide o najväčšie trstinové močiare na Slovensku s rozlohou 200 hektárov, ktorá sa rokmi značne zmenšila.

Okres Šaľa

Okres Šaľa sa nachádza na západe Nitrianskeho kraja, rozlohou 355,90 km² je najmenší okres v kraji. Počet obyvateľov je 52 938. V okrese sa nachádza 13 obcí a jedno mesto – Šaľa.

Dom ľudového bývania²⁰ – táto národná pamiatka v Šali je súčasťou expozície Ponitrianskeho múzea. Ide o roľnícky dom, ktorý bol charakteristický pre obdobie storočia. Dom ľudového bývania bol postavený v roku 1831.

Renesančný kaštieľ v Šali – kaštieľ bol postavený v 16. storočí ako protiturecká pevnosť. V súčasnosti sa v ňom nachádza múzeum a tiež sa tu konajú rôzne spoločenské udalosti.

Termálne kúpalisko Diakovce²¹ – kúpalisko sa nachádza 7 km od mesta Šaľa. Voda v bazénoch pochádza z hĺbky 780 m a teplota vody v bazénoch má od 28 °C do 38 °C. Ubytovanie je možné v chatkách, v neďalekom kempe prípadne turistickej ubytovni.

¹⁸ Dostupné na internete < <http://www.tkpodhajska.sk/kupalisko/geotermalny-pramen>>

¹⁹ Dostupné na internete < <http://www.slovakiatrip.sk/destinacie/Parizske-mociare-Gbelce?oid=6818>>

²⁰ Dostupné na internete < http://www.muzeumnitra.sk/dom_%C4%BEudoveho_byvania_v_sali.html>

²¹ Dostupné na internete < <http://www.thermaldiakovce.sk/>>

Okres Topoľčany

Okres Topoľčany sa nachádza na severe Nitrianskeho kraja, jeho rozloha je 597,62 km² a počet obyvateľov je 71 847. V okrese sa nachádza 54 obcí a jedno mesto – Topoľčany.

Topoľčiansky hrad – hrad bol postavený v 13.storočí, dnes sa jeho zrúcanina nachádza na svahoch Považského Inovca v obci Podhradie. Vstup pre verejnosť je voľný, avšak na vlastné riziko.

Rekreačná oblasť Duchonka – Duchonka sa nachádza 18 km od mesta Topoľčany, obklopená lesmi Považského Inovca a spolu s vodnou nádržou Duchonka je ideálnym miestom na letnú dovolenku. Ubytovanie je možné v chatovej oblasti prípadne sa tu dá stanovať v kempingu. Každoročne sa tu koná hudobný festival Music Summer Duchonka.

Okres Zlaté Moravce

Okres Zlaté Moravce sa nachádza na severovýchode Nitrianskeho kraja, jeho rozloha je 521,18 km² a počet obyvateľov je 41 251, čo je najmenej z okresov Nitrianskeho kraja. V okrese sa nachádza 33 obcí a jedno mesto – Zlaté Moravce.

Zámok Topoľčianky²² – zámok sa nachádza v anglickom parku v obci Topoľčianky, nachádza sa tu múzeum nábytku a umeleckých remesiel, taktiež slúži ako hotelové ubytovanie a konajú sa tu rôzne spoločenské udalosti. V minulosti bol sídlom Habsburgovcov a neskôr sa stal letným sídlom prezidentov republiky (pravidelne sem chodieval T. G. Masaryk). V blízkosti zámku sa nachádza národný žrebčín, ktorého súčasťou je jediné hipologické múzeum na Slovensku.

Arborétum Mlyňany²³ - arborétum sa nachádza 30 km od mesta Nitra v obci Vieska nad Žitavou. Patrí k najväčším arborétam v strednej Európe, jeho rozloha je 67 ha. Založené bolo v r.1892. Otvorené je celoročne.

²² Dostupné na internete < <http://www.zamok-topolcianky.sk/main.php?menu=1&lang=sk> >

²³ Dostupné na internete < <http://www.arboretum.sav.sk/> >

Okres Levice

Okres Levice sa nachádza na východe Nitrianskeho kraja, má najväčšiu rozlohu spomedzi okresov Nitrianskeho kraja a to 1 551,11 km² a počet obyvateľov je 113 913. V okrese sa nachádza 89 obcí a 4 mestá: Levice, Šahy, Tlmače a Želiezovce.

Levický hrad – hrad bol postavený v 13. storočí a slúžil hlavne na obranné účely. Strážil cestu do banských miest a neskôr slúžil tiež ako protiturecká pevnosť. Hrad po nespočetných nájazdoch bol značne poškodený a z hradu zostali len ruiny.

Skálne obydlia, Brhlovce²⁴ – túto pamiatku tvoria zariadené murované domy a priestory, ktoré obyvatelia Brhloviec vysekali do skaly a tiež kamenárske výrobky. Kamenárstvo v tejto oblasti bolo kedysi hlavným zdrojom obživy. Nevie sa presne, kedy boli obydlia vytvorené, ale niektorí historici tvrdia, že boli vytvorené v 16. storočí na ochranu proti Turkom.

Okres Komárno

Okres Komárno sa nachádza na juhu Nitrianskeho kraja, jeho rozloha je 1 100,14 km² a počet obyvateľov je 103 709. V okrese sa nachádza 41 obcí a 3 mestá: Komárno, Kolárovo a Hurbanovo.

Nádvorie Európy – má rozlohu 6 500 m² a nachádza sa tu niekoľko desiatok budov, ktoré prezentujú rôzne architektonické štýly typické pre rôzne oblasti Európy.

Pevnostný systém²⁵ – pevnostný systém sa začal stavať v roku 1546 po vpáde Turkov na územie Uhorska. Systém je tvorený niekoľkými pevnosťami, ktoré sa nachádzajú v mestách Komárno a Komárom (Maďarsko). Ide o jedinečnú pamiatku svojho druhu na Slovensku a z toho dôvodu bola navrhnutá na zápis do svetového dedičstva UNESCO.

Vojenský tábor – jediná rímska pamiatka na našom území sa nachádza v obci Iža. Sú to pozostatky pevnosti z 1. st. n.l. , ktoré boli súčasťou hraničného obranného systému Rímskej ríše Limes Romanus.

²⁴ Dostupné na internete < <http://www.brhlovce.sk/page/skalne-obydlia> >

²⁵ Dostupné na internete < <http://slovakia.travel/pevnost-komarno> >

3.2 Spôsob získavania údajov a ich zdroje

Na získanie údajov pre prvú kapitolu Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí sme ako zdroj využili literatúru autorov Ekonomickej univerzity, ale aj ďalších autorov zaoberajúcich sa problematikou rozvoja cestovného ruchu a regionálneho rozvoja dostupnú v Ekonomickej knižnici v Bratislave. Taktiež som využila literatúru dostupnú v knižnici Masarykovej univerzity v Brne a z krajskej knižnice v Nitre. Okrem knižných zdrojov sme na doplnenie problematiky využili aj zákon o podpore regionálneho rozvoja, zákon o podpore cestovného ruchu, stratégiu rozvoja cestovného ruchu do roku 2020 a tiež internetové zdroje.

Pri charakteristike Nitrianskeho kraja sme využívali štatistické údaje dostupné na stránke Štatistického úradu Slovenskej republiky a tiež knižné, časopisecké, internetové zdroje a dostupné propagačné materiály o kraji. Pri popise jednotlivých turistických atrakcií v okresoch Nitrianskeho kraja sme využili najmä oficiálne stránky týchto atrakcií príp. obcí a národný portál cestovného ruchu Slovakia.travel.

V kapitole Výsledky práce a diskusia sme využívali oficiálne stránky atrakcií, národný portál cestovného ruchu a tiež vlastné pozorovanie.

3.3 Použité metódy hodnotenia a interpretácia výsledkov

Pri spracovaní diplomovej práce sme využili viacero metód. Pri spracovaní teoretickej časti sme využívali syntetickú metódu, kedy sme jednotlivé informácie z rôznych zdrojov spojili do jedného celku venujúceho sa regionálnemu rozvoju a rozvoju cestovného ruchu.

Pri charakteristike Nitrianskeho kraja sme analyzovali štatistické údaje o návštevnosti, počtu prenocovaní, zamestnanosti v cestovnom ruchu a o počte a štruktúre ubytovacích zariadení. Ďalej sme identifikovali a popísali hlavné turistické atraktivity v jednotlivých okresoch Nitrianskeho kraja.

V diskusii sme využívali metódu indukcie, kde sme navrhovali produktové línie podľa vybraných turistických atrakcií, ktoré mali spoločné charakteristiky, väzby, resp. funkcie. Následne sme navrhli marketingové aktivity na spropagovanie produktových línií Nitrianskeho kraja.

4 Výsledky práce a diskusia

4.1 Produktové línie cestovného ruchu v Nitrianskom kraji

Na základe identifikácie turistických atraktivít v Nitrianskom kraji sme navrhli nasledovných osem produktových línií, ktoré znázorňuje tabuľka:

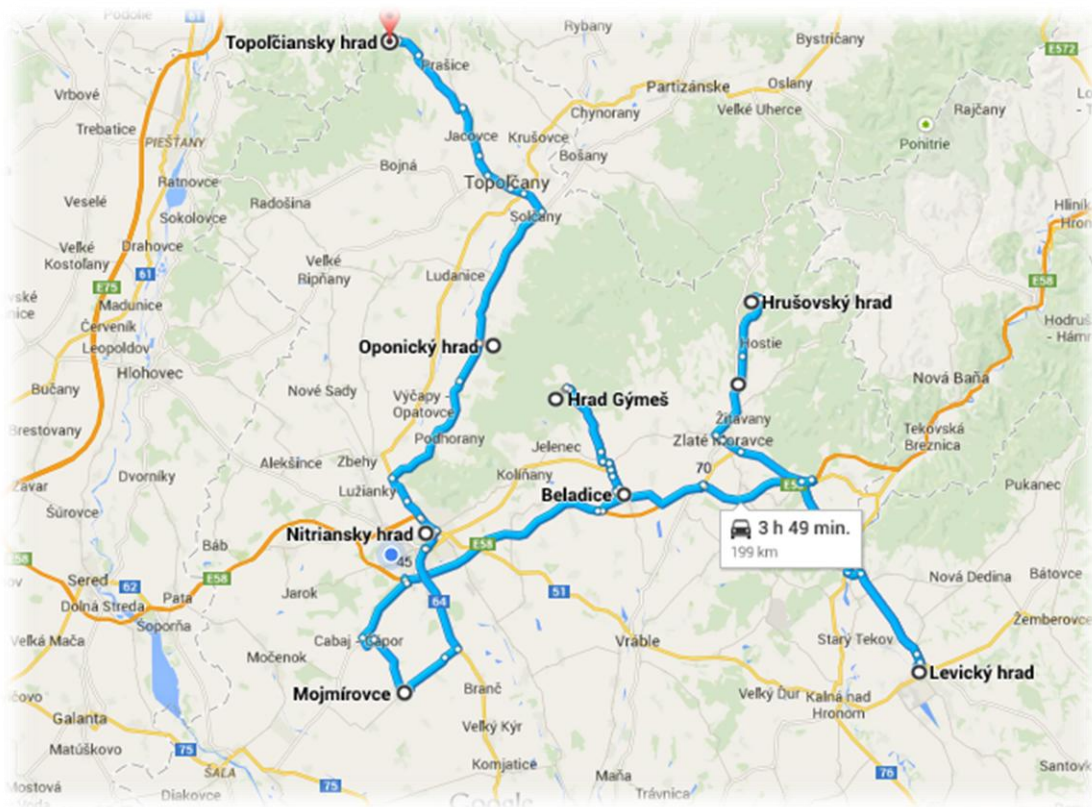
Línia (Témy)	Atraktivita
Hradná cesta	hrady, zámky, kaštiele, zrúcaniny
Vínna cesta	pivnice, vínne festivaly
MICE	výstavy, veľtrhy, kongresy
Spoločenské podujatia	festivaly, koncerty, trhy
Technické pamiatky	mlyny, mosty, hvezdáreň
Rodinná trasa	ranč, aquapark, detský festival
Športový zážitok	adrenalin, jazdectvo, cykloturistika
Pobyt pri vode	aquaparky, kúpaliská, nádrže

Zdroj: vlastné spracovanie

Hradná cesta - na nami zvolenej hradnej ceste v Nitrianskom kraji nájdeme množstvo hradov, zámkov, zrúcanín a kaštieľov, ktoré sa rozprestierajú na trase dlhej 200 km.

Hradnú cestu začneme v obci Hostie (okres Zlaté Moravce), kde sa nachádza zrúcanina *hradu Hrušov* z 13.storočia. Pokračujeme 8 km na juh k *zámku Topoľčianky* (okres Zlaté Moravce), v ktorom sa nachádza múzeum, ale slúži tiež ako hotelové ubytovanie a miesto na konanie rôznych podujatí. S o niečo väčšou odbočkou sa o 32 km južne dostávame k zrúcanine *Levického hradu* z 13.storočia, ktorý slúžil ako obranná pevnosť. Vrátime sa opäť na sever o 47,4 km do obce Jelenec (okres Nitra) k zrúcanine gotického *hradu Gymeš* tiež z 13.storočia, ktorý bol sídlom rodu Forgáčovcov. 10,6 km južne sa dostávame do obce Beladice (okres Zlaté Moravce), kde sa nachádza neoklasicistický *beladický kaštieľ* z roku 1820. V súčasnosti je súčasťou hotela a konajú sa tu tiež rôzne spoločenské podujatia. 32,5 km juhozápadne leží obec Mojmírovce, kde sa nachádza barokovo-klasicistický *kaštieľ* z 18.storočia, ktorý sa preslávil tým, že sa tu konali prvé konské dostihy v Uhorsku. Dnes slúži ako hotel a využíva sa tiež pre incentivný cestový ruch. Vrátime sa opäť o 16 km severne do okresného mesta Nitra, kde

sa nachádza jeden z našich najstarších a najzachovalejších hradov na Slovensku – *Nitriansky hrad* z 9.storočia. 20,2 km severne od Nitry sa dostávame do obce Oponice (okres Topoľčany) s renesančným *Oponickým kaštieľom* zo 16.storočia. V jeho priestoroch sa nachádza múzeum a časť uhorskej knižnice. Hradnú cestu zakončíme v obci Podhradie (okres Topoľčany), kde sa vypína zrúcanina *Topoľčianskeho hradu* z 13.storočia.



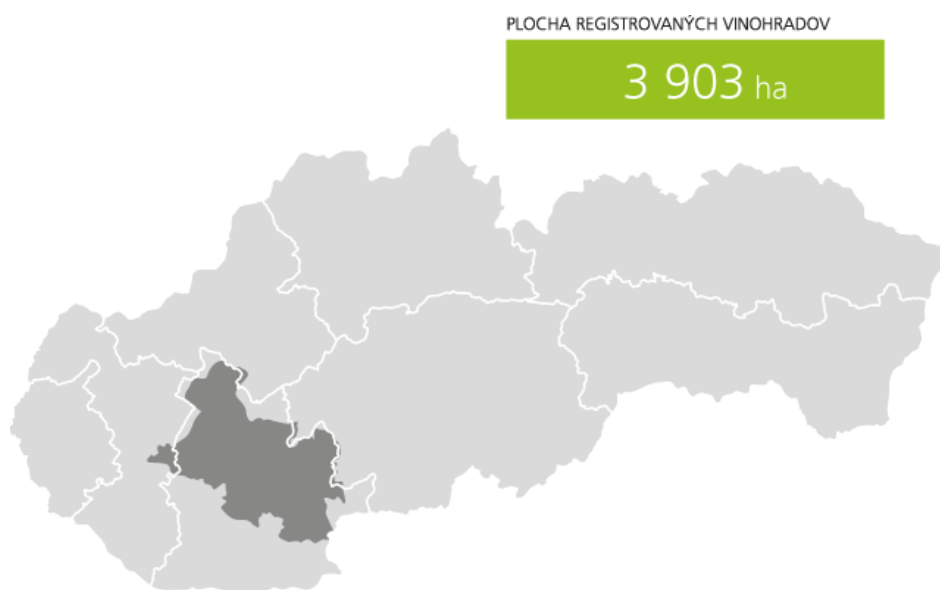
Zdroj: google.sk/maps

Segment

Produktová línia je vhodná pre návštevníkov, ktorých motívom na cestovanie je prevažne poznávanie kultúrnych pamiatok, múzeí a galérií. Ide o ľudí v produktívnom veku, seniorov, rodiny s deťmi, ale i mládež v rámci školských výletov. Línia je zaujímavá pre obyvateľov Slovenska, ale i návštevníkov z okolitých krajín, prípadne aj zo strategických trhov ako je Nemecko, Spojené Kráľovstvo, Rusko či Taliansko.

Vínna cesta – v Nitrianskom kraji sa nachádzajú dve vinárske oblasti a to Nitrianska vinohradnícka oblasť, ktorá ma 9 rajónov a Južnoslovenská vinohradnícka oblasť, ktorá ma 8 rajónov. Podniky zaoberajúce sa výrobou vín sa nachádzajú v mestách Nitra, Vráble a Topoľčianky.

Nitrianska vinohradnícka oblasť (159 obcí) sa nachádza na severe Nitrianskeho kraja (okresy Topoľčany, Nitra, Levice, Zlaté Moravce) a čiastočne zasahuje aj do územia Trnavského kraja. Vinohrady sa nachádzajú na svahoch pohoria Trábeč a a na severe Podunajskej nížiny. Pestujú sa tu najmä tieto odrody: Burgundské biele, Burgundské sivé, Chardonnay, Sauvignon, Feteasca regala, Cabernet Sauvignon a Frankovka modrá.²⁶



Zdroj: <http://www.slovakwines.com/nitrianska/>

Južnoslovenská vinohradnícka oblasť (114 obcí) sa nachádza na juhu Nitrianskeho kraja (okresy Šaľa, Komárno, Nové Zámky), Trnavského a Bratislavského kraja, vinohrady sa rozprestierajú prevažne na pahorkatinách Podunajskej nížiny. Najviac pestované sú biele muštové odrody Rizling vlašský, Rizling rýnsky, Burgundské biele, Chardonnay, z modrých Cabernet Sauvignon a Frankovka modrá.²⁷

²⁶ Dostupné na internete < <http://slovakia.travel/nitrianska-vinohradnicka-oblast> >

²⁷ Dostupné na internete < <http://slovakia.travel/juznoslovenska-vinohradnicka-oblast> >

PLOCHA REGISTROVANÝCH VINOHRADOV

5 345,6 ha



Zdroj: <http://www.slovakwines.com/juznoslovenska/>

Okrem návštevy pivníc obciach v rámci tejto línie je zaujímavá aj návšteva Nitrianskeho vínneho festivalu. Podujatie trvá dva dni, koná sa na Nitrianskom hrade v meste Nitra a vystavujú tu vinári nielen zo Slovenska, ale aj zo zahraničia (Maďarsko, Rakúsko, Taliansko, Bulharsko, Grécko). Festival je doplnený kultúrnym programom.

Segment

Vínny turizmus je určený pre milovníkov vína a teda pre ľudí v produktívnom veku, ale i seniorov. Lína je zaujímavá aj pre zahraničných návštevníkov, keďže slovenské vína vyhrávajú množstvo ocenení a ich kvalita má svetovú úroveň.

Spoločenské podujatia

Spoločenské podujatia predstavujú podujatia ako festivaly, koncerty, jarmoky a trhy.

Jeden z najpopulárnejších hudobných festivalov na Slovensku je Music Summer, ktorý sa tento rok (2015) uskutoční už po jedenásty krát na troch miestach a jedným z nich je rekreačná oblasť Duchonka v okrese Topoľčany. Na festivale vystupujú najmä slovenské kapely a festival je doplnený zaujímavým sprievodným programom. Jednodňové hudobné festivaly v slovenských mestách organizuje tiež Fun Rádio s názvom Dohoda. Ten v Nitre sa koná v areáli Slovenskej poľnohospodárskej univerzity.

Z kultúrnych festivalov má významné miesto nielen v kraji, ale aj na Slovensku a v zahraničí medzinárodný festival Divadelná Nitra, ktorý sa koná každoročne od roku 1992. Počas festivalu sa predstavuje najmä činoherné diela, ale aj bábkové, tanečné, hudobné, výtvarné a ďalšie diela. Na festivale vystupujú slovenské, ale i zahraničné divadelné súbory.

V Nitre sa tiež koná festival vážnej hudby s názvom Nitrianska hudobná jeseň a koná sa v priestoroch Nitrianskej synagógy. Na festivale sa zúčastňujú domáci umelci, ale aj zahraniční najmä z Čiech a Poľska.

Ďalším typom spoločenských podujatí sú jarmoky a trhy (Klokočinký jarmok, Chrenovské trhy, Levický jarmok, Štúrovský jarmok...), ktoré sa konajú každoročne a nájdeme tu výrobky tradičných remesiel a stánky s občerstvením s jarmočnými špecialitami. Na jarmokoch vystupujú folklórne súbory, či lokálne hudobné a tanečné skupiny.

Segment

Hudobné festivaly a koncerty sú určené najmä pre mladých ľudí do 30 rokov a prevažne zo Slovenska, keďže na festivaloch väčšinou vystupujú domáce kapely. Spomínané kultúrne festivaly sú určené pre verejnosť rôznych vekových skupín, ktorá sa zaujíma o divadlo resp. vážnu hudbu. Festivaly sú určené aj pre zahraničnú verejnosť, najmä z okolitých krajín. Trhy a jarmoky sú zamerané na širokú verejnosť z daného mesta/obce a blízkeho okolia.

MICE

Kraj ma výborné podmienky na rozvoj intencívneho cestovného ruchu. Práve krajské mesto Nitra je považované za mesto výstav a veľtrhov, keďže sa tu nachádza medzinárodné výstavisko Agrokomplex. Každoročne sa tu koná približne 30-40 výstav, ktoré sú zamerané na rôzne témy ako poľnohospodárstvo, environmentalistika, chémia, elektronika, svadby, nábytok, regióny SR, automobily, možnosti zamestnania, adrenalínové atrakcie a mnohé ďalšie témy.

Kongresové sály a k tomu odpovedajúce služby sa nachádzajú v mnohých hotelových zariadeniach, spomenieme niektoré z nich (informácie pochádzajú z oficiálnych stránok zariadení):

Park Hotel Tartuf (Beladice, okres Zlaté Moravce) – hotel ponúka konferenčné sály s kapacitou do 100 osôb aj s komplexným technickým vybavením. Je možné prenajať si aj exteriér, ktorý predstavuje trávnatá plocha s rozlohou 250 m². Hotel má kapacitu 81 lôžok a možnosť prístelok a ponúka tiež ďalšie doplnkové služby.

Kaštieľ Mojmirovce (Mojmirovce, okres Nitra) – toto ubytovacie zariadenie ponúka sály s kapacitou do 150 osôb a tiež vínnu pivnicu s kapacitou do 60 osôb, taktiež s aj technickým vybavením a ďalšími doplnkovými službami.

Hotel Mikado (Nitra) – je business hotel, kde sa nachádza kongresová sála s rozlohou 160m², executive lounge (pre stretnutia na “vyššej úrovni”, 13 miest), kongresová reštaurácia a business centrum.

Zámok Topoľčianky (okres Zlaté Moravce) – v ubytovacom zariadení sa nachádzajú dve väčšie sály s kapacitou do 140 osôb a turecký salónik s kapacitou do 50 osôb. Ubytovacie zariadenie disponuje 37 dvojlôžkovými izbami.

Segment

Táto línia je určená pre obchodné spoločnosti a organizácie, ktoré chcú organizovať konferenciu, seminár alebo podobné podujatie. Alebo majú záujem zúčastniť sa so svojimi produktmi na veľtrhu zameraného na ich oblasť podnikania, kde môžu získať nové obchodné kontakty a zákazníkov. Ide o slovenské aj zahraničné spoločnosti. Veľtrhy sú určené tiež pre širokú verejnosť, ktorá sa zaujíma o tému, ktorá je predmetom výstavy.

Technické pamiatky

Technické pamiatky sú diela, ktorých spoločnou črtou je úžitok resp. využitie pre potreby ľudí (informácie o pamiatkach pochádzajú z ich oficiálnych stránok).

Slovenská ústredná hvezdáreň, Hurbanovo (okres Komárno) – je jedna z prvých hvezdární v Európe, ktorá bola založená v roku 1871. Úloha hvezdárne je najmä vedecko-výskumná činnosť v oblasti astronómie, ale tiež vzdelávacia. Organizuje program v planetáriu najmä pre školy, ale aj pre individuálnych návštevníkov.

Most Márie Valérie, Štúrovo (okres Nové Zámky) – most vedie ponad rieku Dunaj a spája slovenské mesto Štúrovo s maďarským mestom Ostrihom. Bol postavený v roku 1895 a je 509 metrov dlhý. Počas druhej svetovej vojny bol zničený a zrekonštruovaný bol až v roku 2001.

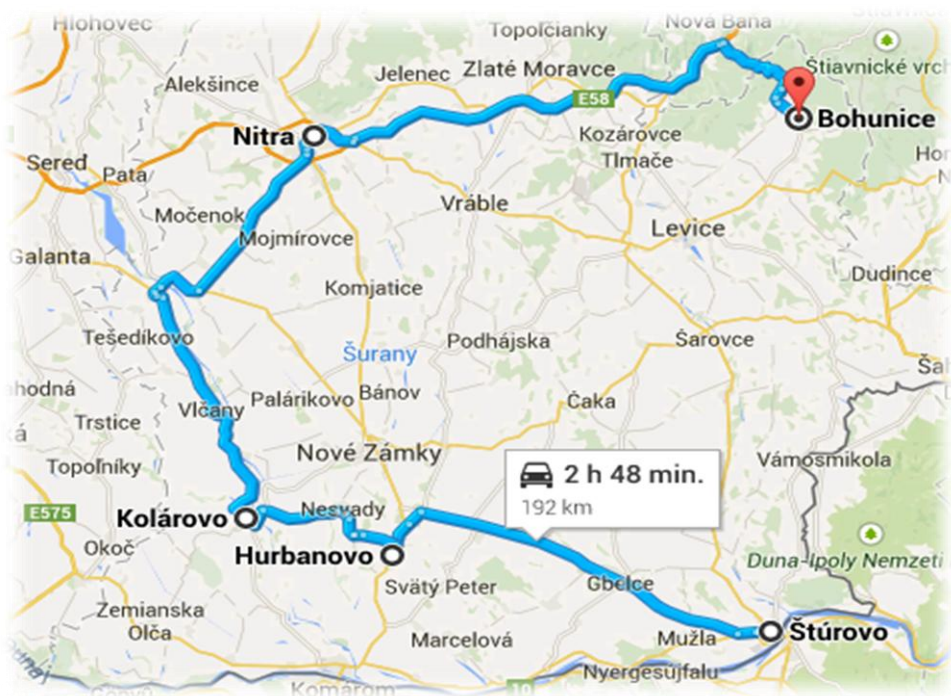
Vodný Mlyn, Bohunice (okres Levice) – vodný mlyn je expozícia Tekovského múzea v Leviciach. Expozícia má dve časti a to obytnú, ktorá pozostáva zo zariadenej izby, kuchyne a pivnice a technickú, ktorú tvorí mlynské kolo a mlynské stroje.

Vodný Mlyn, Kolárovo (okre Komárno) – je jediný lodný mlyn na Slovensku postavený na dvoch rovnobežných člnoch a vedie k nemu najdlhší drevený most v Európe (86 metrov). Súčasťou expozície je funkčný stroj na výrobu rybárskych sietí. Organizujú sa tu rôzne gastronomické a kultúrne podujatia.

Nitrianska poľná železnica, Nitra (okres Nitra) – je úzkorozchodná železnica, ktorá sa nachádza v areáli Slovenského poľnohospodárskeho múzea a výstaviska Agrokomplex. Koľajnice pochádzajú z roku 1881-1913. Železnica má dva okruhy: 1600 m okruh okolo skanzenu a trať dlhú 1000 metrov spájajúca skanzen a areál Agrokomplex.

Segment

Produktová línia je určená pre aktívnych návštevníkov, ktorých cieľom je poznávanie. Pre deti a mládež v rámci školských výletov, ale aj ľudí v produktívnom a poproduktívnom veku. Pamiatky majú lokálny význam a sú zaujímavé skôr pre návštevníkov z Nitrianskeho kraja resp. okolitých krajov.



Zdroj: google.com/maps

Rodinný pobyt

Táto produktová línia v sebe zahŕňa turistické aktivity a to na jednej strane outdoorové aktivity ako sú pobyty v prírode, na ranči, na kúpalisku, ale tiež indoorové aktivity.

Trasa začína v rekreačnej oblasti Duchonka (okres Topolčany), kde kombinácia lesov a vodnej nádrže je ideálna na strávenie dovolenky pre rodiny s deťmi. V oblasti sa nachádzajú penzióny, ale aj chatoviská s možnosťou opekania a športových aktivít. Rodiny si tu môžu spraviť výlet na neďalekú zrúcaninu Topolčianskeho hradu.

Trasa pokračuje 50 km južne do Nitry, kde sa nachádza indoor detské centrum Hoplaland v dvoch obchodných centrách, kde sa deti pod dohľadom animátorov venujú rôznej pohybovej činnosti. V centre sa nachádza tiež miestnosť na detské oslavy, bar s občerstvením a ďalšie doplnkové služby.

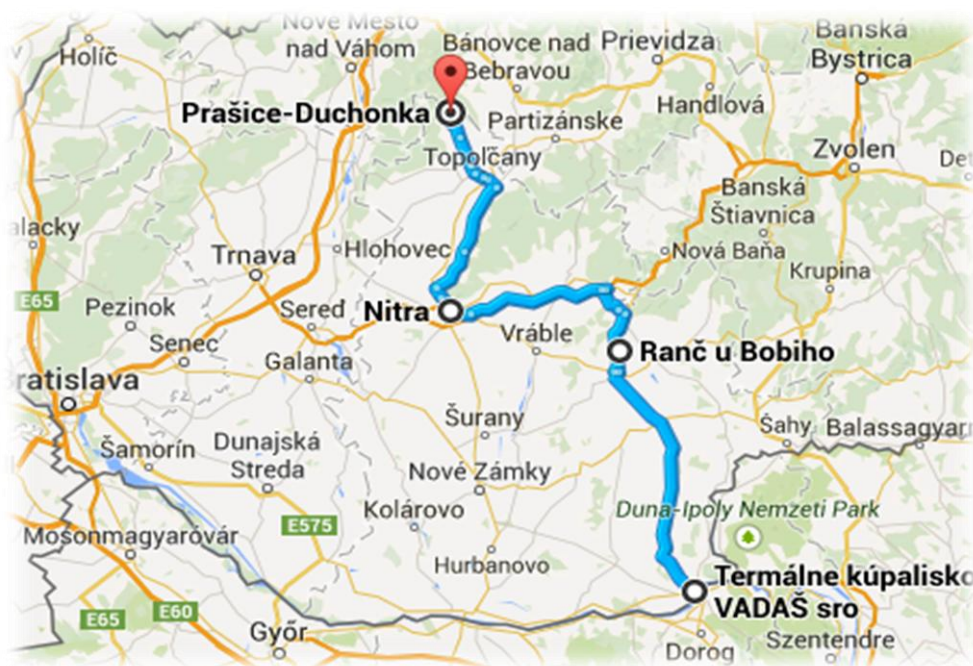
V Nitre sa tiež v júni 2015 bude konať prvý ročník detského festivalu a veľtrhu. Pavilóny budú rozdelené podľa veku detí a druhov atrakcií. Program bude doplnený

divadelnými, tanečnými a speváckymi vystúpeniami. V areáli sa budú nachádzať nafukovacie hračky, farma a ďalšie detské atrakcie.

V prípade dobrého počasia je možnosť výstupu na vrch Zobor s výhľadom na Nitru, ktorý nie je náročný a je vhodný aj pre menšie deti.

50 km juhovýchodne od Nitry, neďaleko Levíc v obci Nový Tekov sa nachádza Ranč u Bobiho, kde sú možné aktivity ako jazdenie na koni, kontakt s hospodárskymi zvieratami, športovanie či kúpanie.

O ďalších 59 km južne trasa končí v meste Štúrovo (okres Nové Zámky), kde sa nachádza termálne kúpalisko s aquaparkom, ktoré ponúka množstvo atrakcií ako sú tobogany, plážové ihriská, detské ihriská, nafukovacie hračky, vodné bicyklovanie a člnkovanie, kolotoče či motokárové dráhy.



Zdroj: google.com/maps

Segment

Táto línia je určená pre rodiny s deťmi do 12 rokov, ktoré chcú kombinovať aktívnu dovolenku s pasívnou. Línia je určená pre slovenský prípadne maďarský trh.

Športový zážitok

Adrenalinové športy - mesto Nitra má dobré podmienky na rozvoj adrenalinových aktivít, keďže okrem vhodného terénu sa na jeho území tiež nachádza regionálne letisko. Na paragliding je vhodná Pyramída (predvrchol vrchu Zobor), ktorá sa nachádza vo výške 556 m.n.m. a odkiaľ je výborný výhľad na celé mesto. Dobré podmienky sú tiež z vrchu Žibrica (617 m.n.). Avšak v oboch prípadoch je terén vhodný pre pokročilých športovcov. Letisko v Janíkovciach umožňuje aktivity ako vyhliadkové lety, pilotom na skúšku či zoskoky s padákom. Konajú sa tu tiež preteky bezmotorových lietadiel počas podujatia medzinárodného významu s názvom Pribina Cup.

Jazdenie – na území kraja sa nachádza množstvo rančov, ktoré poskytujú možnosť jazdenia, prípadne aktivity ako športový rybolov alebo poľovníctvo. Ranče sa nachádzajú v obciach Beladice, Cabaj –Čápor, Bojná, Nový Tekov, Podhorany, Svätoplukovo, Jedlové Kostolany a Plášťovce. Národným centrom chovu koní je žrebčín v obci Topoľčianky.

Cykloturistika²⁸

Kraj má výborné podmienky tiež na cykloturistiku. Spomenieme najvýznamnejšie cyklotrasy:

Cyklotrasa Štúrovo - Kamenica nad Hronom - Chľaba - Leľa - Štúrovo je 30,5 km dlhá, nenáročná trasa, ktorá vedie okolo pohoria Burda a popri rieke Dunaj a rieke Ipel'. Trasa prechádza cez chránené krajinné oblasti.

Cyklotrasa Komárno - Patince - Mužľa - Štúrovo má 48 km s nenáročným terénom. Po trase sa dá dostať k termálnym kúpaliskám v Komárne, Patinciach a Štúrove, prípadne k pozostatkom rímskej hradby v obci Iža.

Okruh Nitra - Dražovce - Podhorany - Žirany - Štitáre - Nitra má 35 km a je stredne náročný. Trasa prechádza pohorím Tríbeč a po trase sa dá dostať k románskemu kostolíku Sv. Michala z 12.storočia.

Segment - Adrenalinové športy sú vhodné pre mladých ľudí resp. ľudí v produktívnom veku zo Slovenska, prípadne okolitých štátov. Ranče sú zamerané svojou ponukou skôr na rodiny s deťmi, ktoré hľadajú pasívnu dovolenku, čiže pobyt zameraný na oddych a relax s prvkami aktívnej dovolenky. Cyklotrasy sú nenárodné na terén a preto sú vhodné nielen

²⁸ Dostupné na internete < <http://slovakia.travel/co-vidiet-a-robit/sport-a-aktivna-dovolenka/cykloturistika> >

pre športovcov, ale aj pre rodiny s deťmi z blízkeho okolia prípadne pre milovníkov cyklistiky z celého Slovenska.

Pobyty pri vode

Nitriansky kraj je bohatý na termálne a minerálne pramene, v okolí ktorých vznikli termálne kúpaliská a wellness centrá. Nachádzajú sa v obciach Patince, Poľný Kesov, Podhájska, Santovka, Margita Ilona, Diakovce a v mestách Nové Zámky, Komárno a Štúrovo (informácie o kúpaliskách pochádzajú z krajského portálu regionnitra.sk).

Margita Ilona (okres Levice) – kúpalisko sa nachádza 6 km od Levíc. Voda v bazénoch má 25 stupňov a obsahuje minerálne soli.

Santovka (okres Levice) - 12 km od Margity Ilony sa nachádza termálne kúpalisko Santovka. Voda má liečivé účinky, je silne mineralizovaná a jej teplota v bazénoch má 26 stupňov.

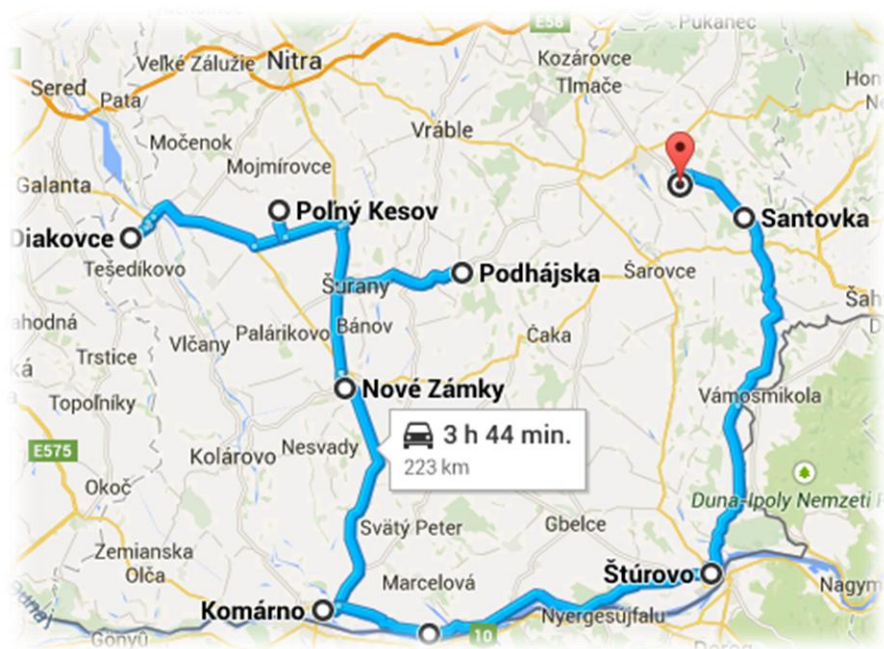
Patince (okres Komárno) – termálne kúpalisko sa nachádza v najjužnejšie položenej obci na Slovensku – v Patinciach, medzi mestami Štúrovo a Komárno. Voda vyviera z hĺbky 200 m a teplota v bazénoch má 27 stupňov. Na kúpalisku sa nachádzajú 3 tobogány celkovej dĺžky 150 m.

Komárno – kúpalisko má dva termálne pramene s teplotou vody 30 a 45 stupňov. Voda vyviera z hĺbky 1224 m. Je mineralizovaná a pomáha pri reumatických a nervových ochoreniach.

Nové Zámky – voda vyviera z hĺbky 1 506 m a voda v bazénoch má 35 stupňov. Je taktiež silno mineralizovaná.

Poľný Kesov (Nitra) – sa nachádza 19 km od mesta Nitra. Teplota v bazénoch je 36 – 39 °C. V súčasnosti prebieha rozsiahla rekonštrukcia kúpaliska.

Kúpaliská v Štúrove (podkap. 4.1.1), Diakovciach a Podhájskej (podkap. 3.1.2) sme spomínali v predchádzajúcich podkapitolách.



Zdroj: www.google.com/maps

Segment

Termálne kúpaliská sú určené širokej verejnosti, ktorých motívom na cestovanie je oddych a relax z Nitrianskeho kraja a okolia. Vzhľadom na polohu miest Nové Zámky, Komárno a Štúrovo sú termálne kúpaliská zaujímavé aj pre maďarský trh.

4.2 Marketingové aktivity v Nitrianskom kraji

V roku 2013 bol celkový počet návštevníkov v kraji 238 440, pričom jeden návštevník strávil v kraji v priemere 3,1 dňa. Pomer slovenských turistov oproti zahraničným je 60:40. Cieľom rozvoja cestovného ruchu v kraji je zvýšiť počet návštevníkov a tiež predĺženie pobytu návštevníkov v kraji a tým zlepšiť hospodárske výsledky kraja. Na dosiahnutie cieľa je potrebná spolupráca všetkých zainteresovaných subjektov (kraj, mestá a obce, podniky cestovného ruchu, neziskové organizácie...).

Cieľ môžeme dosiahnuť dosahovaním nasledovných navrhovaných čiastkových cieľov:

- vytvorenie nových turistických atraktivít (ako rozvoj primárnej ponuky cestovného ruchu) – príkladom je rozobraná lanovka na Zobori v meste Nitra, ktorá by opätovnou rekonštrukciou mohla prilákať nových návštevníkov. Jej konkurenčná výhoda spočíva v tom, že iné blízke regióny lanovku nemajú. Potrebné sú tiež atraktivity, ktoré by zabezpečili dlhší pobyt návštevníkov, čo by mohla dosiahnuť avizovaná prestavba Nitrianskeho kúpaliska na aquapark. Organizovanie rôznych podujatí a festivalov, ktoré sú silnou stránkou kraja, môže taktiež dosiahnuť predĺženie pobytu návštevníkov.
- podpora malého a stredného podnikania v odvetví (ako rozvoj sekundárnej ponuky cestovného ruchu) – výsledkom by bolo skvalitnenie služieb cestovného ruchu resp. vznik nových služieb v cestovnom ruchu, ktoré by viedli k pritiahnutiu aj zahraničnej klientely.
- rekonštrukcia autobusových a železničných staníc (ako rozvoj sekundárnej ponuky cestovného ruchu) – stanice tvoria prvý kontakt turistov s destináciou a tvoria teda súčasť prvého dojmu návštevníkov
- predaj produktov cestovnými kanceláriami (rozvoj distribučných možností) – podľa výskumov Slováci si pobyty na Slovensku zariaďujú väčšinou sami bez prostredníkov. Využitie cestovných kancelárií má svoje využitie na zahraničných trhoch.
- komunikácia s jednotlivými segmentmi – jednotlivé produktové línie budú propagované na konkrétne segmenty návštevníkov (podkap. 4.2.1)

- vytvorenie jednotného imidžu kraja – určenie špecifickej vlastnosti kraja, ktorou sa odlišuje od ostatných a ktorou sa bude kraj jednotne prezentovať.

Víno či termálne kúpaliská patria k hlavným produktom cestovného ruchu Nitrianskeho kraja, avšak na Slovensku nepatria k jedinečným produktom. Navrhujeme kraj opísať ako kraj histórie (krajské mesto Nitra je najstaršie mesto na Slovensku) a kraj veľtrhov a výstav (hlavná konkurencia je Bratislavský kraj).

Komunikačná stratégia - na dosiahnutie hlavného cieľa navrhujeme spropagovať produktové línie vytvorením nasledovného komunikačného mixu:

Reklama

- vytvorenie propagačných materiálov pre jednotlivé produktové línie, umiestené v turisticko-informačných centrách, v podnikoch cestovného ruchu, na internetovom portáli venovanému cestovnému ruchu v Nitrianskom kraji
- reklama o jednotlivých produktových líniách na portáloch, ktoré navštevujú vybrané segmenty potencionálnych návštevníkov
- umiestnenie reklamy na billboardoch v mestách a obciach po Slovensku

Podpora predaja

- vytváranie balíkov služieb z jednotlivých línií, ktoré by sa predávali za nižšie ceny ako súčet služieb samostatne
- ponuka seminárov a informačných školení pre cestovné kancelárie, ktoré predávajú zájazdy do Nitrianskeho kraja

Public relations

- spravodajské správy – informovanie o produktových líniách v médiách, informovanie o novinkách v Nitrianskom kraji týkajúce sa cestovného ruchu
- organizovanie podujatí súvisiace s produktovými líniami
- vytvorenie propagačného videa o atrakciách v Nitrianskom kraji
- využitie sociálnych médií, kde sa budú uverejňovať fotografie, videá, správy o Nitrianskom kraji týkajúce sa cestovného ruchu, propagovanie produktových línií a jednotlivých atrakcií, organizovanie súťaží, budovanie povedomia a pod.

Záver

Cieľom diplomovej práce bolo navrhnutie produktových línií, segmentácie trhu a marketingové aktivity ako spôsob rozvoja cestovného ruchu v Nitrianskom kraji a tým zlepšiť hospodárske výsledky a celkovú životnú úroveň obyvateľstva v kraji.

Pri hodnotení súčasného stavu rozvoja cestovného ruchu sme v diplomovej práci popísali cestovný ruch, jeho druhy a formy, produkt cestovného ruchu a trh, na ktorom je umiestený, faktory rozvoja cestovného ruchu a orgány jeho riadenia. V ďalšej časti teórie sme charakterizovali regionálny rozvoj ako hybnú silu pre rozvoj cestovného ruchu, regionálnu politiku, orgány a zdroje financovania regionálneho rozvoja. Taktiež sme popísal strediská cestovného ruchu a ich životný cyklus.

V rámci charakteristiky Nitrianskeho kraja sme popísali kraj z hľadiska geografického a demografického a tiež sme popísali dejiny kraja a dopravnú situáciu. Ďalej sme analyzovali ukazovatele cestovného ruchu v kraji akou je zamestnanosť v cestovnom ruchu, podiel podnikov a živnostníkov cestovného ruchu, počet návštevníkov a prenocovaní za posledné roky.

V praktickej časti sme navrhli na základe identifikácie turistických atraktivít v jednotlivých okresoch kraja nasledovné produktové línie cestovného ruchu, ktoré odporúčame podporovať: hradná cesta, vínná cesta, MICE, spoločenské podujatia, technické pamiatky, rodinná trasa, športová zážitok a pobyt pri vode.

V diskusii sme navrhli spôsoby propagácie uvedených produktových línií vhodným mixom reklamy, podpory predaja a public relations a ďalšie marketingové aktivity zamerané na podporu rozvoja cestovného ruchu v kraji.

Zoznam použitej literatúry

Knižné publikácie:

1. GÚČIK, M. 2000. *Základy cestovného ruchu*. Banská Bystrica : Univerzita Mateja Bela, Ekonomická fakulta, 2000.152 s. ISBN 80-8055-355-6.
2. HRABÁNKOVÁ M., 2011. *Faktory regionálního rozvoje a jejich vliv*. Brno: Akademické nakladatelství Cerm, 2011. 111 s. ISBN 978-80-7204-752-9.
3. JAKUBÍKOVÁ, D. 2009. *Marketing v cestovnom ruchu*. Praha: Grada, 2009. 288 s. ISBN 978-80-247-3247-3.
4. LESÁKOVÁ D., 2008. *Strategický marketing*. Bratislava: Sprint-vfra, 2008. 354 s. ISBN 978-80-89085-92-7.
5. MICHÁLKOVÁ A., 1999. *Rozvoj cestovného ruchu v regióne*. Bratislava: Ekonóm,2004. 193 s. ISBN 80-225-1149-8.
6. NOVÁČKA, Ľ. 2011. *Cestovný ruch, technika služieb, delegát a sprievodca*. Bratislava: Ekonóm, 2011. 471 s. ISBN 978-80-225-3237-2.
7. PLESNÍK, P. 2010. *Geografia cestovného ruchu*. Praha: Vysoká škola cestovního ruchu a teritoriálních studií v Praze, 2010. 93 s. ISBN 978-80-254-7253-8.
8. SHARMA K. K., 2004. *Tourism and regional development*. New Delhi: Sarup and Sons, 2004. 287 s . ISBN 81-7625-529-7.
9. ŠÍPKOVÁ I., 2007. *Tvorba systému kvality v cestovnom ruchu*. Banská Bystrica: Ekonomická fakulta UMB, Dizertačná práca, 2007. 125 s.
10. ŠILHÁNKOVÁ V., 2007. *Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji*. Univerzita Pardubice,2007, 129 s. ISBN 978-80-7395-019-4.
11. ŠÜLE P., ŠÜLE P. ML., 2005. *Encyklopédia miest a obcí Slovenska*. Lučenec : PS LINE, 2005. 960 s. ISBN 80-969388-8-6.

Zákony:

1. Zákon č.539/2008 o podpore regionálneho rozvoja
2. Zákon č.91/2010 o podpore cestovného ruchu

Články v elektronických časopisoch a iné príspevky:

1. Staré mesto kniežat ponúka hrad aj hrdinu s mečom. In *Hnonline* [online]. 2014 [cit. 24.2.2015]. Dostupné na internete <<http://hnporada.hnonline.sk/clanky-168/stare-mesto-kniezat-ponuka-hrad-aj-hrdinu-s-mecom-627539>>
2. HOLÚBEK, T. 2013. Turisti obchádzajú Nitriansky kraj, na chvoste je už desaťročia. In *SME* [online]. 2013 [cit. 24.2.2015]. Dostupné na internete <<http://nitra.sme.sk/c/6678705/turisti-obchadzaju-nitriansky-kraj-na-chvoste-je-uz-desatrocia.html>>

Internetové zdroje:

1. <www.statistics.sk> Nitriansky kraj v číslach 2014
2. <<http://www.telecom.gov.sk/index/index.php?ids=143964>>
Stratégia rozvoja cestovného ruchu do roku 2020
3. <<http://www.uzemneplany.sk/upn/vuc-nitriansky-kraj/?popis>>
4. <<http://www.agrokomplex.sk/vystavisko/profil-podniku/>>
5. <<http://www.nisys.sk/www/content/nisys/npr-zoborska-lesostep/0/205>>
6. <<http://www.tkpodhajska.sk/kupalisko/geotermalny-pramen>>
7. <<http://www.slovakiatrip.sk/destinacie/Parizske-mociare-Gbelce?oid=6818>>
8. <<http://www.zamok-topolcianky.sk/main.php?menu=1&lang=sk>>
9. <<http://www.arboretum.sav.sk/>>
10. <http://www.muzeumnitra.sk/dom_%C4%BEudoveho_byvania_v_sali.html>
11. <<http://slovakia.travel/pevnost-komarno>>
12. <<http://www.brhlovce.sk/page/skalne-obydlia>>
13. <<http://www.kamnavylet.sk/atrakcie/kone-jazdectvo/>>
14. <<http://slovakia.travel/nitrianska-vinohradnicka-oblast>>
15. <<http://slovakia.travel/juznoslovenska-vinohradnicka-oblast>>
16. <<http://slovakia.travel/co-vidiet-a-robit/sport-a-aktivna-dovolenka/cykloturistika>>
17. <<http://hotelmikado.sk/konferencie>>
18. <http://www.regionnitra.sk/index.php?Itemid=19&id=3&layout=blog&option=com_content&view=category&lang=sk&limitstart=7>
19. <<http://www.muzeumlevice.sk/index.php?mnu=EXBO>>